

Eesti Pank
Bank of Estonia

Eesti 2006. aasta esialgne maksebilanss

2007

SISUKORD

LÜHIÜLEVAADE	4
JOOKSEVKONTO	8
Kaubad	8
Teenused	14
Tulu	20
Jooksev- ja kapitaliülekanded	22
FINANTSKONTO	24
Otseinvesteeringud	25
Portfelliinvesteeringud	29
Muud investeeringud	32
Reservvara	35
EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÕLG 31. detsembril 2006	37

LÜHIÜLEVADE

- **Eesti maksebilansi jooksevkonto puudujääk moodustas 2006. aastal 14,8% SKPst** (vt tabel 1 ja joonis 1)¹. **See näitab, et Eesti majandus kasvas kiiresti ning investeeringud ja eratarbimine suurenesid. Absoluutväärtuses oli puudujääk 30,4 mld krooni.**
- **Maksebilansi reservvara kasvas 7,5 mld krooni.**
- **Väliskapitali sissevool toimus põhiliselt muu investeeringukapitalina.**
- **Jooksevkonto defitsiidi suurenemise põhjuseks oli eelkõige väliskaubanduskonto puudujäägi kasv ning väiksemal määral jooksevülekannte ülejäägi kahanemine.**
- **Kapitaliülekannte ülejääk suurenes ligi kolm korda ning oli 5,1 mld krooni.**

JOOKSEVKONTO puudujäägi peamise põhjustaja – **kaupade konto** – puudujääk suurenes aastaga ligi 50%, moodustades 33,9 mld krooni ehk 17% SKPst. Kaubakonto puudujääki suurendasid eelkõige transpordivahendid – ainuüksi sõiduautosid veeti sisse 7,2 mld krooni eest rohkem, kui neid välja veeti. Puudujäägi kasvule aitasid kaasa ka keemia- ja garderoobikaubad ning naftatooted; seevastu toidukaupade grupi puudujääk vähenes. Ülejäägiga olid kaks kaubagrüppi: puit ja puittooted ning mööbel jm tööstuskaubad.

2006. aastal jätkus kaupade ekspordi kiire kasv, olles aastaga suurenenud 22%. Kasvu mõjutas enim see, et mineraalsete toodete eksport suurenes 2005. aastaga võrreldes 2,6 korda. Eelkõige veeti ELi-välisesse riikidesse eelnevalt Venemaalt ja Valgevenest töötlemiseks sisse veetud mootorikütust. Kaupade väljaveo suurimad kaubagrüpid olid masinad ja seadmed, naftatooted ning puit ja puittooted. Kaupade sisseveo 27%se kasvu taga olid samuti suurel määral naftatooted, mille import kasvas kaks korda, aga ka transpordivahendid, mille sissevedu suurenes poole võrra. Kaubaimpordis olid juhtpositsioonil masinad ja seadmed, järgnesid naftatooted, transpordivahendid ja keemiakaubad.

Suurim väliskaubanduspartner oli Euroopa Liit, hõlmates 65% kaupade väljaveost ning 73% sisseveost. Euroopa Liidu riikide osa kaubavahetuses on aastaga vähenenud: ekspordi puhul 12 protsendipunkti ja impordi puhul 3 protsendipunkti. ELi osakaalu langus Eesti väliskaubanduses oli suuresti tingitud Eesti ja kolmandate riikide vahel naftasaaduste vahendamise mahu järsust kasvust. Kaubavahetus ELi riikidega absoluutmahus siiski kasvas. 2005. aastaga võrreldes on suurenenud SRÜ riikide, eelkõige Venemaa osa nii ekspordis kui impordis. Suurimad ekspordipartnerid olid Soome, Rootsi, Läti, Venemaa ja Ameerika Ühendriigid, impordipartnerid aga Soome, Venemaa, Saksamaa, Rootsi ja Leedu.

Teenuste konto ülejääk moodustas 12,8 mld krooni, jäädes ligilähedaselt eelmise aasta tasemele. Teenuste müük kasvas aastaga 9% ja ost 12%. Teenuste konto suurima osakaaluga teenuseliigi – veoteenuste – konto ülejääk kasvas, sest veoteenuste müük suurenes ostust kiiremini, eelkõige mere- ja maanteevedude puhul. Samal ajal tähtsusetult teise teenuseliigi – reisiteenuste – konto ülejääk vähenes. Seda põhjustas ühelt poolt Eestit külastanud Soome turistide arvu vähenemine ning teiselt poolt residentide välismaal tehtud reiskulutuste suurenemine. Kolmandal kohal olevate muude äriteenuste ülejääk jäi samaks. Kasvas ka arvuti- ja infoteenuste ülejääk; ehitusteenuste väike ülejääk muutus aga puudujäägiks. Teenuste konto struktuuris erilisi muutusi ei toimunud. Veo-, reisi- ja muude äriteenuste osakaal kokku teenuste ekspordis moodustas ligi 90% ja impordis 84%.

¹ Jooksevkonto puudujääk reinvesteeringut tuluta, mille puhul reaalsel rahaliikumist ei toimu, moodustas 10,4% SKPst.

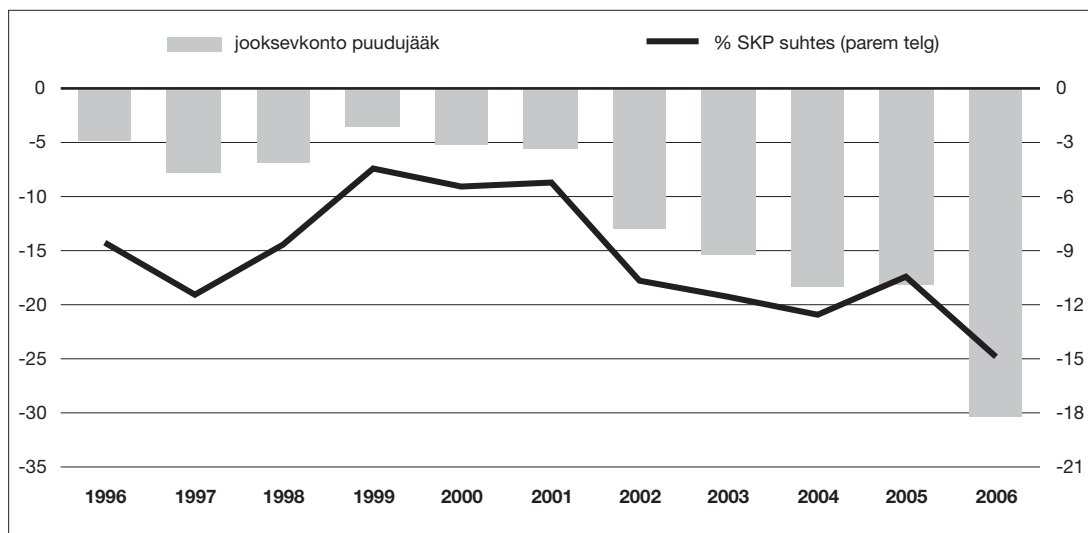
Tabel 1. Eesti maksebilanss (mln kr)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Jooksevkonto	-5178,1	-5 643,6	-12 908,0	-15 415,6	-18 351,6	-18 138,4	-30 359,7
Kaubad ja teenused	-3 167,6	-2 247,6	-8 564,6	-10 199,6	-11 918,7	-10 667,8	-21 132,1
Kaubad*	-13 371,4	-13 542,4	-18 455,3	-21 666,7	-25 499,0	-23 295,8	-33 940,5
kreedit (FOB)	56 118,1	58 798,5	57 948,7	63 443,7	75 199,5	98 148,2	119 929,6
deebet (FOB)	-69 489,5	-72 340,9	-76 404,0	-85 110,4	-100 698,5	-121 444,0	-153 870,1
Teenused	10 203,8	11 294,8	9 890,7	11 467,1	13 580,3	12 628,1	12 808,4
kreedit	25 263,4	28 135,4	28 164,3	30 674,0	35 666,4	39 836,2	43 359,3
deebet	-15 059,6	-16 840,6	-18 273,6	-19 206,9	-22 086,1	-27 208,2	-30 550,9
Tulu	-3 458,9	-4 898,6	-5 391,1	-7 375,2	-7 950,9	-8 729,3	-9 362,5
kreedit	2 032,5	3 022,2	3 371,3	3 449,5	5 484,4	8 463,0	12 146,6
deebet	-5 491,4	-7 920,8	-8 762,4	-10 824,8	-13 435,3	-17 192,3	-21 509,1
Jooksevülekanded	1 448,4	1 502,6	1 047,7	2 159,2	1 518,0	1 258,7	134,9
kreedit	1 944,2	2 016,4	2 065,6	3 670,7	5 276,7	6 267,4	5 905,5
deebet	-495,8	-513,8	-1 017,9	-1 511,5	-3 758,7	-5 008,7	-5 770,5
Kapitali- ja finantskonto (reservvarata)	7 433,8	5 026,3	13 055,3	18 260,3	21 532,8	23 235,2	38 854,6
Kapitalikonto	439,1	253,2	636,4	685,2	1 145,3	1 767,5	5 120,8
Finantskonto	6 994,7	4 773,1	12 418,9	17 575,1	20 387,5	21 467,6	33 733,8
Otseinvesteeringud	5 601,4	5 901,3	2 611,8	10 716,0	8 746,9	29 019,2	7 185,9
Välismaal	-1 043,1	-3 528,3	-2 188,4	-2 149,2	-3 388,6	-7 727,3	-12 875,8
Eestis	6 644,5	9 429,6	4 800,2	12 865,3	12 135,5	36 746,4	20 061,7
Portfelliinvesteeringud	1 417,5	-665,0	2 442,4	2 431,6	9 102,6	-27 412,6	-15 313,2
Nõuded	153,1	-2 100,2	-3 182,9	-5 351,6	-4 775,7	-10 818,4	-15 437,2
Omandiväärtpaberid	53,3	236,5	9,1	-1 028,9	-2 893,5	-4 848,9	-4 718,1
Võlaväärtpaberid	99,8	-2 336,7	-3 192,0	-4 322,7	-1 882,2	-5 969,5	-10 719,1
Kohustused	1 264,4	1 435,2	5 625,3	7 783,2	13 878,3	-16 594,2	124,0
Omandiväärtpaberid	-538,8	568,4	912,2	1 526,9	2 205,3	-16 179,6	5 123,2
Võlaväärtpaberid	1 803,2	866,8	4 713,1	6 256,2	11 673,0	-414,6	-4 999,2
Tuletisinstrumendid	17,5	-34,7	-63,7	-19,3	-8,3	-97,7	86,0
Nõuded	-77,8	-0,3	-43,2	-139,2	-35,1	13,5	-172,0
Kohustused	95,3	-34,4	-20,5	120,0	26,8	-111,2	258,0
Muud investeeringud	-41,7	-428,5	7 428,4	4 446,8	2 546,4	19 958,8	41 775,1
Nõuded	-2 638,3	-3 716,7	695,1	-2 284,6	-11 168,8	-10 706,9	1 292,5
Pikaajalised	-1 108,7	-322,7	-1 083,0	-565,7	-6 052,6	5 432,1	-3 261,5
Lühiajalised	-1 529,6	-3 394,0	1 778,1	-1 718,9	-5 116,1	-16 139,0	4 554,0
Kohustused	2 596,6	3 288,2	6 733,3	6 731,4	13 715,1	30 665,7	40 482,6
Pikaajalised	-549,9	1 814,4	1 829,0	4 309,1	3 740,5	16 085,6	17 887,0
Lühiajalised	3 146,5	1 473,8	4 904,3	2 422,3	9 974,7	14 580,1	22 595,6
Vead ja täpsustused	14,8	-112,9	779,5	-532,7	244,2	-212,8	-971,0
Üldbilanss	2 270,5	-730,2	926,8	2 312,1	3 425,4	4 883,9	7 523,9
Reservvara	-2 270,5	730,2	-926,8	-2 312,1	-3 425,4	-4 883,9	-7 523,9

* Seoses Eesti ühinemisega Euroopa Liiduga 1. mail 2004 muutus põhjalikult kaupade liikumise arvestuse süsteem Eesti ja teiste liikmesriikide vahel, mistõttu väliskaubanduse aegread enne ja pärast liitumist ei ole otseselt võrreldavad.

Teenuste ekspordis oli ELi osakaal 72% ning impordis 74%. Suurim positiivne saldo oli Eestil Soomega (8,2 mld krooni) ning suurim negatiivne saldo Saksamaaga (0,9 mld krooni).

Sisemajanduse koguprodukti otseste koostisosade, kaupade ja teenuste eksport kokku kasvas aeglase-
malt kui import, mistõttu nende negatiivne saldo kahekordistus aastaga ning hõlmas 10,3% SKPst (2005.
aastal 6,2%).

Joonis 1. Jooksevkonto puudujääk (mld kr) ja selle suhe SKPsse (%)

Tulukonto puudujääk suurenes mõnevõrra ja moodustas 9,4 mld krooni. Eesti residentide välismaal teenitud tulu kasvas ligi poole ja mitteresidentide Eestis teenitud tulu neljandiku võrra, ulatudes vastavalt 12,1 ja 21,5 mld kroonini. Nii nagu 2005. aastal, moodustas ka 2006. aastal residentide poolt välismaal teenitud tulust 40% tööjõutulu ning ülejäänud investeerimistulu. Viimasest omakorda ligi 60% oli reinvesteeritud tulu, mille osakaal tõusis aastaga oluliselt. Seevastu mitteresidentide Eestis teenitud tulust valdav osa (96%) oli investeerimistulu ning ülejäänud tööjõutulu. Mitteresidentide investeerimistulu laekus peamiselt Eestisse tehtud otseinvesteeringutelt, millest ligi pool oli reinvesteeritud tulu. Tulukonto puudujääk reinvesteeritud tuluta, mille puhul reaalset rahaliikumist ei toimu, oli vaid 0,2 mld krooni.

Eesti residentide välismaal teenitud ning mitteresidentide Eestis teenitud tööjõutulu kasvas poole võrra ja moodustas vastavalt 4,9 ja 0,9 mld krooni. Residentid töötasid välismaal peamiselt Soomes, Ühendkuningriigis, Iirimaa ja Rootsis; Eestis leidsid töö Soome, Rootsi, Ukraina, Poola ja Venemaa residentid.

Ligi 90% residentide investeeringutulust pärines ELi liikmesriikidest. Residentid teenisid tulu valdavalt Läti, Leetu, Küprosele ning Saksamaale tehtud investeeringutelt. Üle poole residentide investeerimistulust (55%) said finantsvahenduse investorid, väiksemal määral veonduse, laonduse ja side ning kinnisvara, rentimise ja äritegevuse investorid. Eestisse tehtud investeeringutelt teenisid tulu samuti peamiselt ELi pärit investorid (90%), eelkõige Rootsi, Soome ja Ühendkuningriigi investorid. Mitteresidentid teenisid Eestis investeerimistulu peamiselt finantsvahendusest (37%) ning mõnevõrra hulgi- ja jaekaubandusest, kinnisvara, rentimise ja äritegevuse valdkonnast ning töötlevast tööstusest.

Jooksevülekanne ja kapitalikonto ülejääk kokku suurenes aastaga 74% ning moodustas 5,2 mld krooni, sellest jooksevkonto ülejääk oli vaid 0,1 mld krooni. Jooksevkonto ülejäägi ligi kümnekordne vähenemine oli tingitud valitsemissektorile laekunud maksete vähenemisest ning muude sektorite lähetatud maksete suurenemisest. Kapitalikonto ülejääk kasvas aastaga kolm korda. Kui 2005. aastal moodustus kapitalikonto ülejääk valdavalt valitsemissektorile laekunud kapitaliülekannetest (90%), siis 2006. aastal kasvas seda lisaks kapitaliülekannete kahekordistumisele ka 2,3 mld krooni ulatuses immateriaalse vara müük.

FINANTSKONTO ülejääk suurenes aastaga enam kui poole võrra ning moodustas rekordilised 33,7 mld krooni. Kapitali sissevool toimus valdavalt muu investeringukapitalina ning osaliselt ka otseinvesteeringutena; portfelliinvesteeringute puhul oli tegemist netoväljavooluga.

Otseinvesteeringute sissevool ületas nende väljavoolu 7,2 mld krooni võrra. Välismaised otseinvesteeringud Eestis kasvasid 20,1 mld krooni võrra, jäädes küll tunduvalt alla 2005. aasta tasemele (mil mahtu mõjutas Hansapanga ülevõtmine), kuid olles samas tunduvalt suuremad kui varasematel aastatel. Ka Eesti investeeringud välismaale olid rekordilised, ulatudes 12,9 mld kroonini.

Kaks kolmandikku Eestisse tehtud otseinvesteeringutest moodustas reinvesteeritud tulu, 12% oli aktsia- või osakapital ning ülejäänud muu otseinvesteeringukapital. Praktiliselt kõik 2006. aastal Eestisse tehtud otseinvesteeringud pärinesid ELi riikidest, seejuures pooled Rootsist ning 30% Soomest. Otseinvesteeringutest 61% tehti finantsvahendusse, viiendik töötlevasse tööstusse ning veidi ka veondusse, laondusse ja sisesse.

Residentide poolt välismaale tehtud otseinvesteeringutes hõlmasid aktsia- või osakapitali investeeringud 45%, reinvesteeritud tulu kolmandiku ning muu otseinvesteeringukapitali ligi neljandiku. Eelmise aastaga võrreldes langes aktsia- või osakapitali osakaal ning kasvas ülejäänud kahe komponendi tähtsus. Residentide otseinvesteeringutest 88% tehti ELi liikmesriikidesse, valdavalt Lähti (37%), Leetu (27%) ja Soome (16%). Aktiivsemad välismaale otseinvesteeringud olid finantsvahenduse (39%), kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (34%) ning hulgi- ja jaekaubanduse investorid.

Portfelliinvesteeringute netoväljavool oli 15,3 mld krooni. Nõuded suurenesid praktiliselt sama suures ulatuses, seejuures omandiväärtpaberite nõuded 4,7 mld ja võlaväärtpaberite nõuded 10,7 mld krooni. Omandiväärtpaberite nõuete kasvu taga olid muu sektori ettevõtted, võlaväärtpaberite puhul põhiliselt valitsemissektor ning muud sektorid. Portfelliinvesteeringute kohustuste maht jäi peaaegu eelmise aasta tasemele, kuna omandiväärtpaberite kohustused kasvasid ligikaudu samas mahu, kui vähenesid võlaväärtpaberite kohustused. Omandiväärtpaberite kohustusi suurendasid muu sektori ettevõtted ning võlaväärtpaberite kohustusi vähendasid valdavalt krediidasutused.

Muude investeeringute netosissevool kasvas 2005. aastaga võrreldes kaks korda ning moodustas rekordilised 41,8 mld krooni. Muu investeringukapitali nõuded vähenesid 1,3 mld krooni, kohustused aga suurenesid 40,5 mld krooni võrra, sealhulgas laenukohustused 18,5 ja sularaha ja hoiuste kohustused 21 mld krooni. Laenukohustusi kasvatasid põhiliselt muu sektori ettevõtted, sularaha- ja hoiuste kohustusi krediidasutused.

JOOKSEVKONTO

Eesti majanduse kiire kasv ning suur eratarbimis- ja investeerimisvajadus tingisid Eesti välistasakaalu mõningase halvenemise – maksebilansi jooksevkonto puudujääk hõlmas 2006. aastal 14,8% SKPst. Välistasakaalu mõjutas enim väliskaubanduskonto defitsiidi kasv. Kaupade ja teenuste konto negatiivne saldo kokku hõlmas 10,3% SKPst, suurenedes aastaga ligi nelja protsendipunkti võrra. Reinvesteeritud tuluta, mille puhul reaalselt rahaliikumist ei toimu, oli jooksevkonto puudujääk 10,4% SKPst.

Euroopa Liidu riigid hõlmasid jooksevkonto krediti käibest 68% (2005. aastal 76%) ja deebetkäibest 76% (78%). Viis olulisemat riiki krediti käibes olid 2006. aastal Soome, Rootsi, Läti, Venemaa ja Ameerika Ühendriigid (kokku 54% käibest). Deebetkäibes olid suurima käibega enam-vähem samad riigid, kuid erinevas järjekorras: Soome, Venemaa, Saksamaa, Rootsi ja Leedu (kokku 59% käibest). Eesti maksebilansi jooksevkonto oli suurima puudujäägiga Saksamaa ja Venemaaga ning suurima ülejäägiga Ameerika Ühendriikide ja Gibraltariga (2005. aastal Soome ja Lätiga; vt tabel 2).

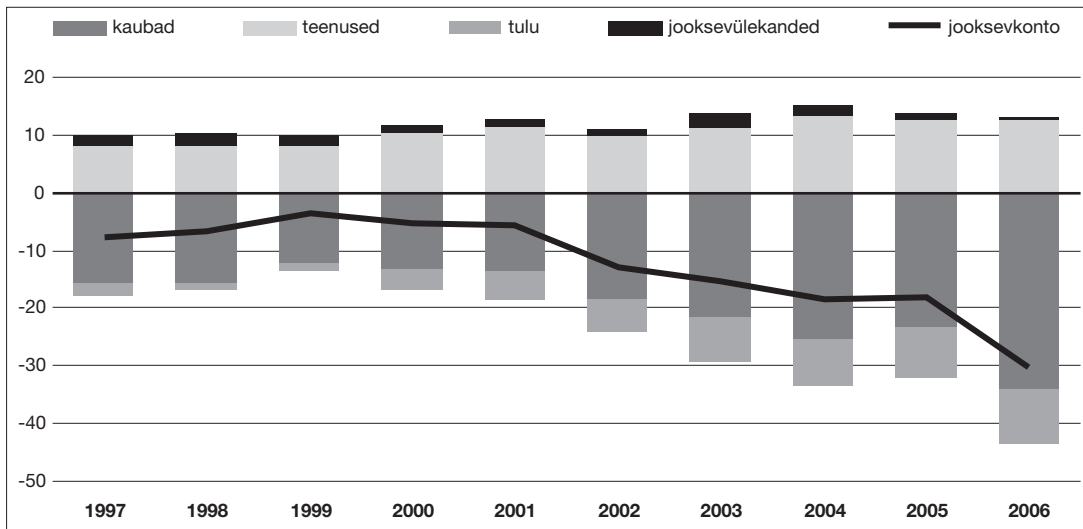
Kaubad

Maksebilansi kaupade konto puudujääk suurenes 2006. aastal 2005. aastaga võrreldes 10 mld krooni võrra ja ulatus 34 mld kroonini (vt tabel 3). Kaupade sissevedu kasvas aastaga 27% ja moodustas 154 mld krooni. Kaupade väljaveo kasvutempo jäi sisseveo omale alla, ulatudes 22%ni. Kaupu eksporditi 120 mld krooni eest. Aasta-aastalt on suurenenud kaupade osa kaupade ja teenuste bilansis: 2006. aastal moodustas kaubaeksport 73% ja -import 83% kaupade ja teenuste ekspordist ja impordist.

Kaupade väljavedu oli 2006. aastal **väliskaubandusstatistika**² esialgsel andmetel 119 mld ja sissevedu CIF-hindades 161 mld krooni, suurenedes 2005. aastaga võrreldes vastavalt 23% ja 26% (vt joonis 3). Impordi suurema mahu ja kiirema kasvutempo tõttu suurenes väliskaubanduspuudujääk aastaga 11 mld krooni võrra ja ulatus 42 mld kroonini.

Kaupade väljavedu kasvas hoogsalt peaaegu kõikide kaubagruppide lõikes, vaid tekstiiltoodete eksport vähenes 3% (vt tabel 4). Kogueksporti kasvu mõjutas peamiselt see, et mineraalsete toodete väljavedu suurenes 2005. aastaga võrreldes 2,6 korda. Mineraalsete toodete ekspordist 91% moodustas mootorikütuse väljavedu, sellest omakorda ligi 80% oli eelnevalt Venemaalt ja Valgevenest töötlemiseks sisse veetud kütuse taasväljavedu Ameerika Ühendriikidesse, Gibraltarile ja Togosse. Lisaks vahendati Ühendriikidesse ka Leedust toodud kütust. Elektriexport vähenes 40%; suurem osa elektrist müüdi Lätisse. Teise suure kaubagrupi, masinate ja seadmete väljavedu kasvas aastaga vaid 4%. Mobiiltelefonide ja nende osade eksport kahanes aastaga 9% ja moodustas 48% masinate ja seadmete väljaveost, sihtriikideks Soome, Rootsi, Hiina ja Ungari. Veel eksporditi kaableid Rootsi, Soome ja Lätisse, mitmesuguste mehhaaniliste seadmete osi Soome ning trafosid Soome, Rootsi ja Saksamaale. Puidu ja puittoodete väljavedu suurenes 10%. Peamiselt tarniti puitliipreid Ühendkuningriiki, Saksamaale, Soome ja Hollandisse, ehitusdetalle Taani,

² Järgnev analüüs ei sisalda Eesti Panga poolt maksebilansi kaupade kontole tehtud täiendusi (kapitalikaupade remont, välisriikidest ostetud proviant jm). Import on CIF-hindades ja analüüsitud lähteriigi järgi. Terminid „eksport” ja „import” on liitumishetkest kasutatavad vaid kaubavahetuses kolmandate riikidega, Intrastati aruandesüsteemis kasutatakse mõisteid „kaupade lähetamine” ja „kaupade saabumine”. Kuna järgnev analüüs hõlmab kaubavahetust nii ühendusesiseste kui ka -väliste riikidega, on lihtsuse ja selguse huvides endiselt kasutatud mõisteid „eksport” või „kaupade väljavedu” ning „import” või „kaupade sissevedu”.

Joonis 2. Jooksevkonto struktuur (mld kr)

Tabel 2. Jooksevkonto saldo riikide ühenduste lõikes (mln kr)

	2005	2006
EL-25	-16 445,9	-36 690,3
Saksamaa*	-12 672,3	-13 969,3
Rootsi	-2 127,1	-4 546,4
Poola	-3 275,8	-4 382,3
Läti	3 903,2	3 971,7
Leedu	-1 986,2	-3 638,2
SRÜ	-2 752,2	-10 209,2
Venemaa	-2 198,5	-9 062,5
Valgevene	-1 464,9	-1 569,1
Ukraina	323,6	612,1
Ülejäänud riigid	1 059,7	16 539,8
USA	2 018,6	6 815,0
Gibraltar	1 506,0	5 546,1
Norra	2 066,2	2 793,6
Hongkong	-2 302,7	-2 234,5
Togo	25,5	1 182,6
Kokku	-18 138,4	-30 359,7

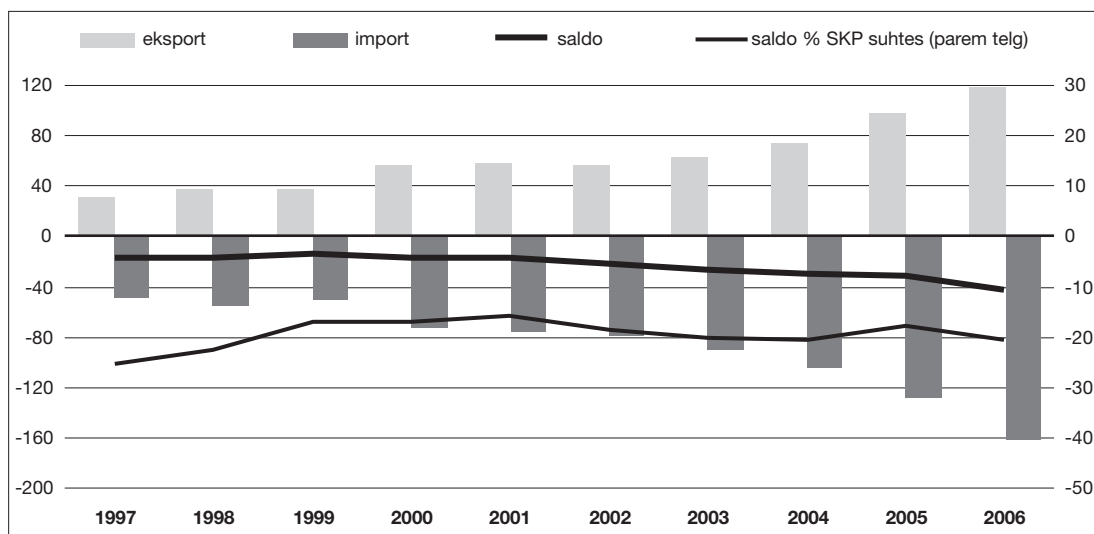
* Riigid on järjestatud viimase perioodi jooksevkonto saldo absoluutväärtuse järgi.

Jaapanisse, Rootsi ja Soome ning küttepuitu Soome, Taani ja Rootsi. Puitmööblit ja kokkupandavaid ehitisi veeti Soome, Norrassa, Saksamaale, Taani ja Rootsi. Jõudsalt kasvas metalltoodete väljavedu, kus peamised ekspordiarvikelid olid kuumvaltsitud terastooted (Venemaale, Poolasse, Ukrainasse, Läti), vanametall (Türki, Egiptusse, Hollandisse) ja raudkonstruktsioonid (Soome, Taani, Norrassa ja Rootsi). Ka keemiakaupade väljavedu kasvas üle 20%. Mitmesuguseid ehitusmaterjale (mastikseid, värve, lakke, pahtleid) eksporditi Venemaale ja Läti, plasttooteid Rootsi, Läti ja Soome, karboksüülhappeid Ameerika Ühendriikidesse ja Saksamaale ning lämmastikväetisi Ühendriikidesse ja Prantsusmaale. Toidukaupade väljavedu suurenes viiendiku võrra, sealhulgas kange alkoholi eksport ligi kaks korda, sihtriikideks Venemaa ja Soome. Kalafileed saadeti Šveitsi, Taani ja Hollandisse, kalakonserve Ukrainasse, Leetu ja Venemaale. Piimatooted eksporditi

Tabel 3. Kaupade sisse- ja väljavedu

	Kaubad – krediid (FOB)			Kaubad – deebet (FOB)			Saldo (mln kr)
	Maht* (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis (%)	Maht* (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis (%)	
1997	31 846,5	45,9	63,4	47 499,3	39,2	82,4	-15 652,8
1998	37 786,3	18,7	64,5	53 511,8	12,7	80,8	-15 725,5
1999	36 995,2	-2,1	62,8	49 092,1	-8,3	78,3	-12 096,9
2000	56 118,1	51,7	69,0	69 489,5	41,5	82,2	-13 371,4
2001	58 798,5	4,8	67,6	72 340,9	4,1	81,1	-13 542,4
2002	57 948,7	-1,4	67,3	76 404,0	5,6	80,7	-18 455,3
2003	63 443,7	9,5	67,4	85 110,4	11,4	81,6	-21 666,7
2004	75 199,5	18,5	67,8	100 698,5	18,3	82,0	-25 499,0
2005	98 148,2	30,5	71,1	121 444,0	20,6	81,7	-23 295,8
2006	119 929,6	22,2	73,4	153 870,1	26,7	83,4	-33 940,5

* Maksebilansi väliskaubanduse osabilansi andmed.

Joonis 3. Eesti väliskaubandus (mld kr)

Saksamaale, Läti, Venemaale ja Soome. Transpordivahendite väljavedu kasvas aastaga neljandiku võrra. 44% ekspordist olid peamiselt Soomest ja Saksamaalt sisse veetud sõiduaudod, mis suundusid Eestist Läti, Leetu, Hispaaniasse, Saksamaale ja Venemaale. Mootorsõidukite osi tarniti Rootsi ja Venemaale, haagiseid Soome ja Rootsi. Tekstiili- ja jalatsitööstuse põhiartiklid olid meeste ülikonnad ja päevasärgid, naiste kostüümid, nahkjalsid, voodipesu ja puuvillane riie ning karusnahad, sihtriikideks Soome, Rootsi, Läti, Venemaa ja Saksamaa. Rubriigi „muud kaubad” all tarniti automaatikaseadmeid Soome, Saksamaale ja Rootsi, karastatud klaasi ja klaastarat Belgiasse, Saksamaale, Läti ja Leetu ning tsementtooteid samuti Läti ja Leetu.

Tabel 4. Kaupade väljavedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
Toidukaubad	6 950,1	8 365,4	7,2	7,0	20,4
Mineraalsed tooted	7 354,3	19 304,7	7,6	16,2	162,5
Keemiakaubad	6 967,4	8 440,9	7,2	7,1	21,1
Garderoobikaubad	8 312,5	8 091,0	8,6	6,8	-2,7
Puit, paber ja tooted	12 774,5	14 018,3	13,2	11,8	9,7
Metallid ja metalltooted	8 629,6	10 881,6	8,9	9,1	26,1
Masinad ja seadmed	27 325,5	28 301,5	28,2	23,7	3,6
Transpordivahendid	6 537,5	8 204,8	6,7	6,9	25,5
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	8 036,0	8 993,5	8,3	7,5	11,9
Muud	4 036,7	4 636,0	4,2	3,9	14,8
Kokku	96 924,1	119 237,7	100,0	100,0	23,0

Kaupade sissevedu kasvas 2005. aastaga võrreldes kõikide põhigruppide lõikes (vt tabel 5). Impordikasvu mõjutas enim mineraalsete toodete, transpordivahendite ja keemiakaupade sisseveo suurenemine. Mineraalsete toodete import kasvas aastaga kaks korda ja koosnes 87% ulatuses mootorikütuse sisseveost nii töötlemiseks (Venemaalt ja Valgevenest) kui ka vabaks ringluseks (Leedust). Maagaasi sissevedu kasvas kolmandiku võrra ja seda tarniti Venemaalt. Sisseveetavatest transpordivahenditest moodustasid 75% sõidu- ja veoautod ning nende osad, mille import suurenes poole võrra; suuremateks lähteriikideks olid Soome ja Saksamaa. Keemiakaupade sissevedu kasvas veerandi võrra. Ravimeid toodi Saksamaalt, Lätist, Poolast ja Taanist, mitmesuguseid plasttooteid Saksamaalt, Soomest ja Rootsist, eetreid Venemaalt ja Ühendriikidest, kummirehve Poolast, Lätist ja Saksamaalt. Masinate ja seadmete grupis toodi Eestisse põhiliselt mobiilsidevahendeid ja elektroonikatööstuse detaile nii töötlemiseks kui ka sisekäibesse, kuid ka arvuteid, kaableid, teetöomasinaid ning muid mehhanisme. Suurimateks partnerriikideks olid Soome, Saksamaa, Rootsi, Hongkong, Hiina ja Holland. Metalltoodete sisseveost veerandi moodustasid terastooted Soomest, Türgist, Taiwanist ja Venemaalt. Lisaks tarniti mitmesuguseid raudtorusid ja -konstruktsioone Venemaalt, Soomest ja Saksamaalt, metallist mööblidetaile Saksamaalt ja Soomest ning alumiiniumi Tadžikistanist. Mitmesuguseid toidukaupu imporditi Soomest, Leedust, Lätist, Saksamaalt, Hollandist ja Poolast. Sisseveo esireas olid kange alkohol ja veinid, sealihha, kohv, tubakatooted ning suhkur. Garderoobikaupade

Tabel 5. Kaupade sissevedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
Toidukaubad	10 985,9	11 800,3	8,6	7,3	7,4
Mineraalsed tooted	11 898,7	24 043,1	9,3	14,9	102,1
Keemiakaubad	14 964,3	18 730,6	11,7	11,6	25,2
Garderoobikaubad	9 390,7	10 694,2	7,3	6,6	13,9
Puit, paber ja tooted	7 003,8	8 392,9	5,5	5,2	19,8
Metallid ja metalltooted	13 066,4	15 845,3	10,2	9,8	21,3
Masinad ja seadmed	39 535,1	40 900,0	30,9	25,4	3,5
Transpordivahendid	13 166,7	19 563,9	10,3	12,1	48,6
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	2 819,1	3 841,9	2,2	2,4	36,3
Muud	4 964,9	7 354,4	3,9	4,6	48,1
Kokku	127 795,5	161 166,6	100,0	100,0	26,1

grupis domineerisid jalatsid Saksamaalt, Hollandist ja Itaaliast, naiste ja meeste valmisriided Soomest ja Saksamaalt, pesu Lätist ning mitmesugused kangad ja tekstiilitööstuse tooraine Hiinast, Taiwanist ja Korea Vabariigist. Puittoodete grupis toodi Eestisse toorpuitu ja vineeri Venemaalt ning paberitooted Soomest ja Rootsist. Mitmesugust mööblit ja valgusteid tarniti Soomest, Poolast ja Itaaliast.

Väliskaubanduspuudujääk suurenes esialgsel andmetel 11 mld krooni võrra (vt tabel 6). Ülejäägiga olid kaks kaubagrupperi: puit ja puittooted ning mööbel jm tööstuskaubad. Puudujääki suurendasid eelkõige transpordivahendid, kus ainuüksi sisse- ja väljaveetavate sõiduautode maksumuse vahe oli 7,2 mld krooni. Puudujäägi kasvule aitasid kaasa ka keemia- ja garderoobikaubad; seevastu toidukaupade grupi puudujääk vähenes.

Riikide ühenduste järgi kasvas kaupade **väljavedu** Euroopa Liitu kõigest 1,7 mld krooni võrra, kusjuures Euroopa Liidu osatähtsus vähenes aastaga 13 protsendipunkti võrra (vt tabel 7). Seevastu kasvas oluliselt eksport SRÜsse ja muudesse riikidesse. Tähtsamad ekspordipartnerid Euroopa Liidus olid Soome, Rootsi, Läti, Saksamaa ja Leedu. Euroopa Liidu suunalisest ekspordist 28% moodustas masinate-seadmete väljavedu (peamiselt elektroonikatööstuse toodang), järgnes puidu ja puittoodete ning transpordivahendite eksport. SRÜ liikmete seas oli liidrikojal Venemaa, kuhu väljavedu suurenes 50%; järgnesid Ukraina ja Valgevene. Venemaale eksporditi põhiliselt toidu- ja keemiakaupu, masinaid-seadmeid ja transpordivahendeid, Ukrainasse metall- ja mineraalseid tooteid ning toidukaupu, Valgevenes metall- ja keemiatooted. Ülejäänud riikide esikolmiku moodustasid Ameerika Ühendriigid, Gibraltar ja Hiina. Neist kaks esimest olid peamiselt naftatoodete saajad; Hiinasse veeti elektroonikatööstuse toodangut.

Tabel 6. Väliskaubandussaldo peamiste kaubagrupperide järgi (mln kr)

	2005	2006
Toidukaubad	-4 035,8	-3 434,9
Mineraalsed tooted	-4 544,3	-4 738,4
Keemiakaubad	-7 996,9	-10 289,7
Garderoobikaubad	-1 078,2	-2 603,3
Puit, paber ja tooted	5 770,8	5 625,4
Metallid ja metalltooted	-4 436,8	-4 963,7
Masinad ja seadmed	-12 209,7	-12 598,5
Transpordivahendid	-6 629,2	-11 359,1
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	5 216,9	5 151,6
Muud	-928,1	-2 718,4
Kokku	-30 871,4	-41 928,9

Ka **kaupade sisseveos** kahanes Euroopa Liidu osa, kuigi maht suurenes 21 mld krooni võrra. Siin oli põhjuseks SRÜ liikmete, peamiselt Venemaa impordimahu kasv 84% ehk 10 mld krooni võrra (vt tabel 8). Euroopa Liidu riikide esiviisikus olid Soome, Saksamaa, Rootsi, Leedu ja Läti. Euroopa Liidust veeti Eestisse peamiselt masinaid-seadmeid, transpordivahendeid (sõiduautosid) ja keemiatooted. Import Venemaalt koosnes 66% ulatuses mineraalsete toodete sisseveost, millest omakorda suurema osa moodustas töötlemiseks sisse veetud mootorikütus. Venemaale järgnesid Valgevene ja Ukraina. Ka Valgevenest tarniti põhiliselt mootorikütust, Ukrainast aga metalltooteid. Ülejäänud riikide seas olid esikohal Hiina, Hongkong ja Ameerika Ühendriigid. Hiinast ja Hongkongist veeti Eestisse elektroonikadetaile, Ühendriikidest masinaid ja transpordivahendeid.

Tabel 7. Kaupade väljavedu riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
EL-25	75 316,4	77 048,4	77,7	64,6	2,3
Soome	25 796,9	22 113,5	26,6	18,5	-14,3
Rootsi	12 747,1	14 369,1	13,2	12,1	12,7
Läti	8 441,3	10 436,7	8,7	8,8	23,6
Saksamaa	6 010,8	6 031,5	6,2	5,1	0,3
Leedu	4 492,4	5 713,0	4,6	4,8	27,2
SRÜ	8 381,1	12 570,5	8,6	10,5	50,0
Venemaa	6 284,2	9 471,3	6,5	7,9	50,7
Ukraina	1 335,2	1 847,9	1,4	1,5	38,4
Valgevene	252,7	688,9	0,3	0,6	172,6
Ülejäänud riigid	13 226,6	29 618,8	13,6	24,8	123,9
USA	2 994,6	7 947,0	3,1	6,7	165,4
Gibraltar	1 496,6	5 529,5	1,5	4,6	269,5
Hiina	528,1	3 308,6	0,5	2,8	526,5
Kokku	96 924,1	119 237,7	100,0	100,0	23,0

Tabel 8. Kaupade sissevedu riikide ühenduste järgi*

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
EL-25	97 081,6	118 234,6	76,0	73,4	21,8
Soome	25 060,5	29 494,3	19,6	18,3	17,7
Saksamaa	17 823,7	19 896,8	13,9	12,3	11,6
Rootsi	11 207,1	13 864,3	8,8	8,6	23,7
Leedu	7 676,7	9 917,3	6,0	6,2	29,2
Läti	6 018,1	8 997,2	4,7	5,6	49,5
SRÜ	14 954,6	26 551,3	11,7	16,5	77,5
Venemaa	11 807,5	21 737,7	9,2	13,5	84,1
Valgevene	1 623,8	2 280,8	1,3	1,4	40,5
Ukraina	1 156,7	1 298,4	0,9	0,8	12,3
Ülejäänud riigid	15 759,3	16 380,7	12,3	10,2	3,9
Hiina	2 696,5	3 436,8	2,1	2,1	27,5
Hongkong	2 414,3	2 356,5	1,9	1,5	-2,4
USA	1 847,4	1 921,0	1,4	1,2	4,0
Kokku	127 795,5	161 166,6	100,0	100,0	26,1

* Analüüsitud lähteriigi järgi.

Väliskaubandus oli puudujäägiga nii Euroopa Liidu riikide kui ka SRÜga (vt tabel 9). Euroopa Liidu riikidest oli Eestil kõige suurem kaubanduspuudujääk Saksamaa ja Soomega, ülejääk aga Läti, Ungari ja Rootsi. SRÜ 14 mld kroonise puudujäägist oli Venemaa osa 12 mld krooni. Ülejäägiga oli bilanss Ukrainaga. Ülejäänud riikidest oli kõige suurema ülejäägiga kaubavahetus Ameerika Ühendriikide ja Gibraltariga.

Tabel 9. Väliskaubandussaldo riikide ühenduste järgi (mln kr)

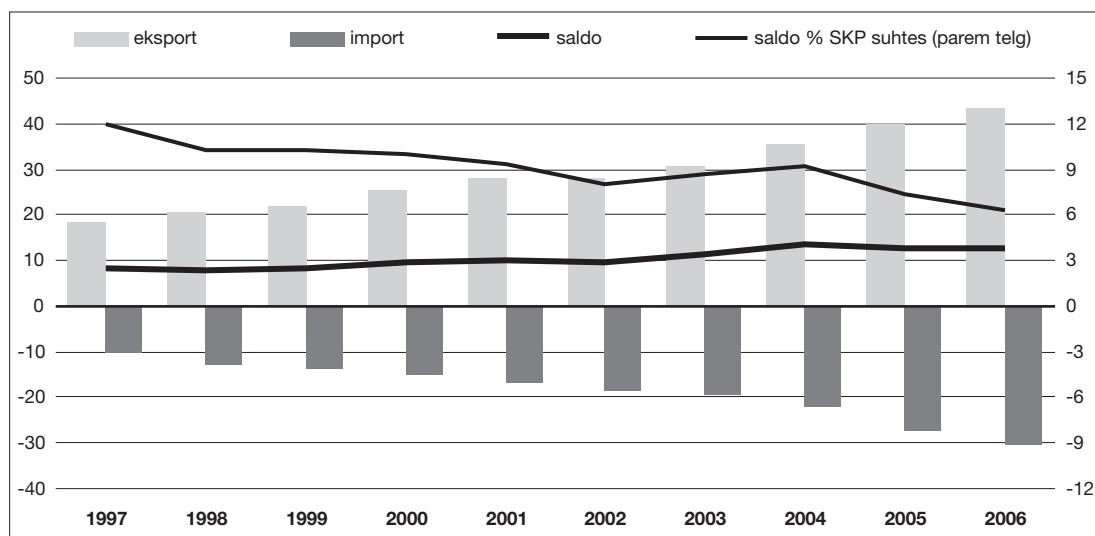
	2005	2006
EL-25	-21 765,2	-41 186,2
SRÜ	-6 573,5	-13 980,8
Ülejäänud riigid	-2 532,7	13 238,1
Kokku	-30 871,4	-41 928,9

Teenused

2006. aastal oli teenuste konto ülejääk 12,8 mld kr, suurenedes aastaga 1% (vt joonis 4). Nii teenuste ekspordi kui ka impordi aastakasv aeglustus, vastavalt 9% ja 12% (vt tabel 10). Teenuste osatähtsus kaupade ja teenuste käibes kokku vähenes eelmise aastaga võrreldes nii ekspordi kui ka impordi puhul. Teenuste konto ülejääk tasakaalustas väliskaubanduse puudujääki 38% ulatuses, mis on tunduvalt vähem kui eelmistel aastatel.

2006. aasta tõi kaasa olulise muutuse teenuste saldo struktuuris – märgatavalt tõusis veoteenuste osatähtsus (39%ni teenuste konto ülejäägist) ning arvuti- ja infoteenused, mille osatähtsus on seni olnud väike, moodustasid 4% teenuste konto ülejäägist (vt tabel 11). Teenuste konto ülejäägi kasvu pidurdasid reisiteenuste ülejäägi vähenemine 13% ja ehitusteenuste varasema positiivse saldo muutumine negatiivseks.

Teenuste eksport suurenes aastaga 9%, kusjuures kahe tähtsama teenuseliigi – veo- ja reisiteenuste – eksport kasvas vastavalt 13% ja 7% (vt tabel 12). Keskmisest kiiremini suurenes arvuti- ja infoteenuste eksport (84%) ning äriteenuste eksport (13%).

Joonis 4. Teenuste konto (mld kr)

Tabel 10. Teenuste eksport ja import

	Eksport			Import			Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste käibes kokku (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste käibes kokku (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
1997	18 366,7	37,5	36,6	10 134,0	42,6	17,6	8 232,7	31,8
1998	20 804,0	13,3	35,5	12 754,8	25,9	19,2	8 049,2	-2,2
1999	21 951,9	5,5	37,2	13 610,4	6,7	21,7	8 341,5	3,6
2000	25 263,4	15,1	31,0	15 059,6	10,6	17,8	10 203,8	22,3
2001	28 135,4	11,4	32,4	16 840,6	11,8	18,9	11 294,8	10,7
2002	28 164,3	0,1	32,7	18 273,6	8,5	19,3	9 890,7	-12,4
2003	30 674,0	8,9	32,6	19 206,9	5,1	18,4	11 467,1	15,9
2004	35 666,4	16,3	32,2	22 086,1	15,0	18,0	13 580,3	18,4
2005	39 836,2	11,7	28,9	27 208,2	23,2	18,3	12 628,0	-7,0
2006	43 359,3	8,8	26,6	30 550,9	12,3	16,6	12 808,4	1,4

Tabel 11. Teenuste konto saldod olulisemate teenuseliikide järgi

	Saldo (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
Veoteenused	3 747,8	4 946,7	29,7	38,6	32,0
Reisiteenused	6 335,1	5 484,4	50,2	42,8	-13,4
Ehitusteenused	52,0	-583,9	0,4	-4,6	-1 222,9
Arvuti- ja infoteenused	136,6	541,6	1,1	4,2	296,5
Äriteenused	2 373,4	2 353,7	18,8	18,4	-0,8
Valitsusteenused	184,3	107,6	1,5	0,8	-41,6
Muud	-201,1	-41,7	-1,6	-0,3	-79,3
Teenused kokku	12 628,1	12 808,4	100,0	100,0	1,4

Tabel 12. Teenuste eksport olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
Veoteenused	15 679,5	17 773,4	39,4	41,0	13,4
kaubavedu	8 367,9	9 388,8	21,0	21,7	12,2
reisijatevedu	3 263,5	4 182,2	8,2	9,6	28,2
muud veoteenused	4 048,1	4 202,4	10,2	9,7	3,8
Reisiteenused	11 968,0	12 833,0	30,0	29,6	7,2
Ehitusteenused	2 398,9	1 083,9	6,0	2,5	-54,8
Arvuti- ja infoteenused	552,1	1 013,2	1,4	2,3	83,5
Äriteenused	6 922,2	7 817,4	17,4	18,0	12,9
Valitsusteenused	492,4	521,6	1,2	1,2	5,9
Muud	1 823,1	2 316,8	4,6	5,3	27,1
Teenused kokku	39 836,2	43 359,3	100,0	100,0	8,8

72% teenuste ekspordist langes ELi riikide arvele, kusjuures nende osatähtsus on aastaga kasvanud (vt tabel 13). SRÜ vähenenud osakaal on tingitud Venemaa ekspordi 12%sest langusest. Jätkuvalt vähenes teenuste eksport madala maksumääraga riikidesse (16%).

Teenuste import suurenes 2006. aastal 12% (vt tabel 14). Eelmisel aastal enim kasvanud ehitusteenuste import kahanes sel aastal 29% ja veeteenuste import kasvas vaid 8%.

Kolmveerand teenuste impordist pärines ELi riikidest, kuid keskmisest kiiremini kasvas import SRÜst ja muudest riikidest (vt tabel 15). Suurtest ELi partneritest kasvas keskmisest kiiremini teenuste import Soomest (15%), samas kui teistest vanadest ELi riikidest kasvas see keskmisest vähem.

Veeteenuste ülejääk suurenes 2006. aastal ligi veerandi võrra ja toetus peamiselt meretranspordi reisijateveo- ja osaliselt kaubaveeteenuste müügi kasvule (vt joonis 5 ja 6 ning tabelid 11, 12 ja 14). Üle kahe korra

Tabel 13. Teenuste eksport riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
EL-25	27 345,3	31 254,1	68,6	72,1	14,3
Soome	12 790,3	13 993,2	32,1	32,3	9,4
Rootsi	3 097,1	3 431,0	7,8	7,9	10,8
Saksamaa	2 220,1	2 463,1	5,6	5,7	10,9
Ühendkuningriik	2 371,2	2 301,4	6,0	5,3	-2,9
SRÜ	5 782,6	5 232,7	14,5	12,1	-9,5
Venemaa	4 809,9	4 247,4	12,1	9,8	-11,7
Kasahstan	504,2	445,0	1,3	1,0	-11,7
Ukraina	354,4	392,0	0,9	0,9	10,6
Ülejäänud riigid	6 708,3	6 872,5	16,8	15,9	2,4
Šveits	1 580,1	1 640,9	4,0	3,8	3,8
USA	1 768,8	1 523,9	4,4	3,5	-13,8
<i>offshore</i> -piirkonnad	1 790,2	1 499,1	4,5	3,5	-16,3
Teenuste eksport kokku	39 836,2	43 359,3	100,0	100,0	8,8

Tabel 14. Teenuste import olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
Veeteenused	11 931,7	12 826,7	43,9	42,0	7,5
kaubavedu	7 935,2	8 560,6	29,2	28,0	7,9
reisijatevedu	1 134,6	1 401,4	4,2	4,6	23,5
muud veeteenused	2 861,9	2 864,5	10,5	9,4	0,1
Reisiteenused	5 633,0	7 348,6	20,7	24,1	30,5
Ehitusteenused	2 346,8	1 667,8	8,6	5,5	-28,9
Arvuti- ja infoteenused	415,5	582,7	1,5	1,9	40,2
Äriteenused	4 548,8	5 463,7	16,7	17,9	20,1
Valitsusteenused	308,1	413,9	1,1	1,4	34,3
Muud	2 024,3	2 247,7	7,4	7,4	11,0
Teenused kokku	27 208,2	30 550,9	100,0	100,0	12,3

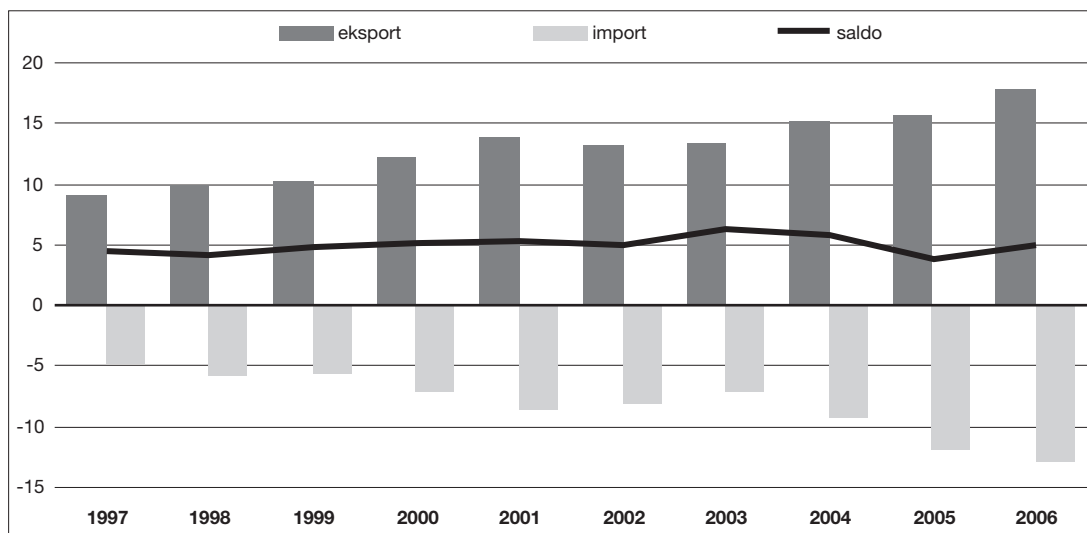
Tabel 15. Teenuste import riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
EL-25	-20 310,1	-22 554,0	74,6	73,8	11,0
Soome	-5 080,4	-5 835,3	18,7	19,1	14,9
Saksamaa	-3 632,3	-3 320,7	13,4	10,9	-8,6
Rootsi	-2 115,4	-2 146,8	7,8	7,0	1,5
Läti	-1 704,8	-1 821,2	6,3	6,0	6,8
SRÜ	-3 031,7	-3 562,3	11,1	11,7	17,5
Venemaa	-2 439,2	-2 900,2	9,0	9,5	18,9
Ukraina	-228,9	-336,9	0,8	1,1	47,2
Kasahstan	-258,2	-197,1	0,9	0,6	-23,7
Ülejäänud riigid	-3 866,4	-4 434,6	14,2	14,5	14,7
USA	-909,2	-862,1	3,3	2,8	-5,2
Egiptus	-390,1	-472,6	1,4	1,5	21,1
Norra	-281,5	-377,5	1,0	1,2	34,1
Teenuste import kokku	-27 208,2	-30 550,9	100,0	100,0	12,3

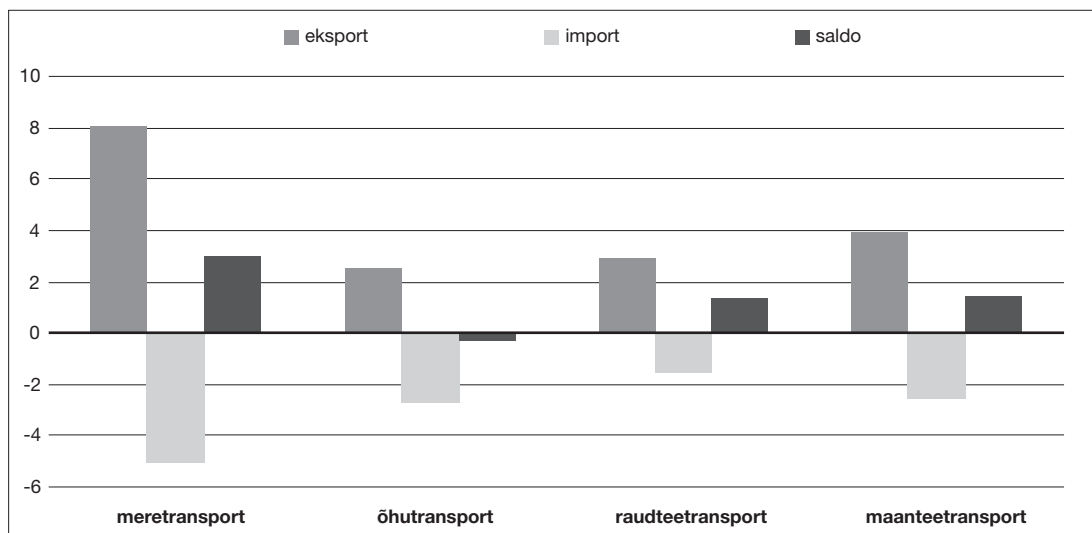
suurenes ka maanteetranspordi vedude ülejääk. Naftasaaduste ja kivisöe transiidiga seotud raudteetransport jäi 2005. aasta tasemele.

Veeteenuste eksport tervikuna kasvas aastaga 13%, müük Euroopa Liidu riikidesse suurenes neljandiku võrra (vt tabel 16). Suurim veeteenuste ostja oli endiselt Soome. Juba teist aastat järjest kasvas kõige tempokamalt eksport Küprosele seoses meretranspordi reisijateveo kasvuga. Langes ülejäänud riikide osatähtsus.

Veeteenuste impordi kasv oli märksa tagasihoidlikum ja moodustas aastaga vaid 8% (vt tabelid 14 ja 16). Põhiliselt suurenes import 2006. aastal õhustranspordi reisijateveo toel, mis kasvas aastaga 24%. Euroopa Liidust osteti aastaga 10% rohkem veeteenuseid ja olulisimaks kaubanduspartneriks oli Soome. SRÜ osu-

Joonis 5. Veeteenuste konto (mld kr)

Joonis 6. Veeteenuste struktuur transpordiliigi järgi 2006. aastal (mld kr)

tatud veeteenuste maht suurenes aastaga 13%. Paari protsendi võrra vähenes veeteenuste ost ülejäänud riikidest, seejuures Hiina osa impordis suurenes ja Ameerika Ühendriikide osatähtsus vähenes.

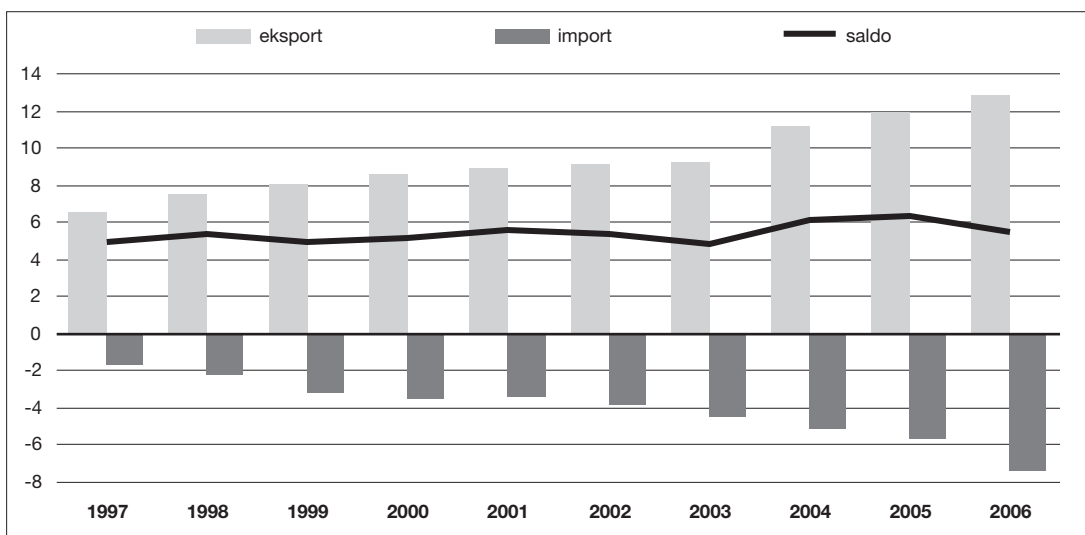
Reisiteenuste ülejääk kahanes 2006. aastal 13%, kuna eksport kasvas 7% ja import 31% (vt joonis 7). Reisiteenuste ekspordi kasv on viimasel kahel aastal pidurdunud ja kajastab vaid muutusi reisiteenuste struktuuris. Soomlaste külastused on vähenenud, kuid seevastu on suurenenud Skandinaaviast ja mujalt Euroopa Liidu riikidest pärit külastuste arv. 2006. aastal algas Eestis kahesuunaline tööjõu liikumine: kui seni oli toimunud Eesti tööjõu väljavool rikkamatesse ELi riikidesse ja see protsess jätkus, siis 2006. aastal

Tabel 16. Veeteenused riikide ühenduste järgi 2006. aastal

	Veeteenuste eksport				Veeteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%) 2006/2005		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%) 2006/2005
EL-25	12 751,2	71,7	25,0	EL-25	9 261,7	72,2	10,2
Soome	4 858,3	27,3	30,3	Soome	2 375,1	18,5	11,7
Rootsi	1 553,2	8,7	24,7	Saksamaa	1 454,6	11,3	15,5
Saksamaa	1 219,6	6,9	24,7	Läti	728,8	5,7	-1,8
Ühendkuningriik	1 096,9	6,2	-15,3	Rootsi	666,9	5,2	-8,4
Küpros	1 050,9	5,9	98,3	Taani	533,5	4,2	15,8
SRÜ	1 952,6	11,0	5,1	SRÜ	1 713,3	13,4	4,3
Venemaa	1 769,6	10,0	7,3	Venemaa	1 449,2	11,3	10,3
Ukraina	95,0	0,5	-4,7	Valgevene	103,9	0,8	-49,8
Ülejäänud riigid	3 069,6	17,3	-15,2	Ülejäänud riigid	1 851,7	14,4	-1,8
Šveits	1 026,9	5,8	13,8	offshore-piirkonnad	414,3	3,2	5,4
offshore-piirkonnad	773,8	4,4	-35,2	Hiina	317,5	2,5	21,6
USA	627,1	3,5	-29,2	USA	223,5	1,7	-40,9
Veeteenuste eksport kokku	17 773,4	100,0	13,4	Veeteenuste import kokku	12 826,7	100,0	7,5

võis täheldada ka võõrtöölise sissevoolu enim tööjõudu vajavatesse sektoritesse (ehitus, metallitööstus jm). Ajutise tööjõu elamiskulud tööperioodi ajal kuuluvad reisisteenuste hulka.

Reisisteenuste impordi kiirema kasvu ekspordiga võrreldes tingis välismaal lühiajaliselt töötavate residentide arvu suurenemine. Arvuliselt eestlaste välisreiside arv 2006. aastal oluliselt ei kasvanud (6%), kuid rahaliste võimaluste paranedes on suurenenud ka reiside kestus ja maksumus. Eesti reisifirmade ostetud ja eestlastele edasi müüdud reisipakettide müük ületas mõnes 2006. aasta kvartalis esimest korda reisifirmade poolt mitteresidentidele müüdud reisipakettide maksumuse. Reisisteenuste import ELi riikidest kasvas 33%, seejuures Soomest ligi 50% (vt tabel 17). Populaarsematest turismi sihtriikidest kasvas eestlaste reiside arv Kreekasse 39%, Ungarisse 27%, Prantsusmaale 26% ja Taisse 25%.

Joonis 7. Reisisteenuste konto (mld kr)

Tabel 17. Reisisteenused riikide ühenduste järgi 2006. aastal

	Reisisteenuste eksport				Reisisteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%) 2006/2005		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%) 2006/2005
EL-25	10 026,8	78,1	8,4	EL-25	-5 114,7	69,6	32,7
Soomes	6 546,5	51,0	4,7	Soomes	-1 318,1	17,9	49,5
Rootsi	898,3	7,0	14,3	Saksamaa	-596,5	8,1	42,9
Ühendkuningriik	537,8	4,2	9,6	Ühendkuningriik	-446,7	6,1	29,7
Saksamaa	493,2	3,8	54,0	Rootsi	-406,7	5,5	1,6
SRÜ	1 930,0	15,0	-5,9	SRÜ	-946,5	12,9	38,5
Venemaa	1 809,9	14,1	-7,7	Venemaa	-744,7	10,1	37,5
Ukraina	92,4	0,7	44,0	Ukraina	-105,9	1,4	49,9
Ülejäänud riigid	876,2	6,8	30,8	Ülejäänud riigid	-1 287,4	17,5	17,5
Norra	332,9	2,6	89,9	Egiptus	-352,7	4,8	24,9
USA	248,3	1,9	3,7	USA	-194,8	2,7	11,6
Šveits	37,4	0,3	6,2	Türgi	-104,6	1,4	-32,1
Eksport kokku	12 833,0	100,0	7,2	Import kokku	-7 348,6	100,0	30,5

Tulu

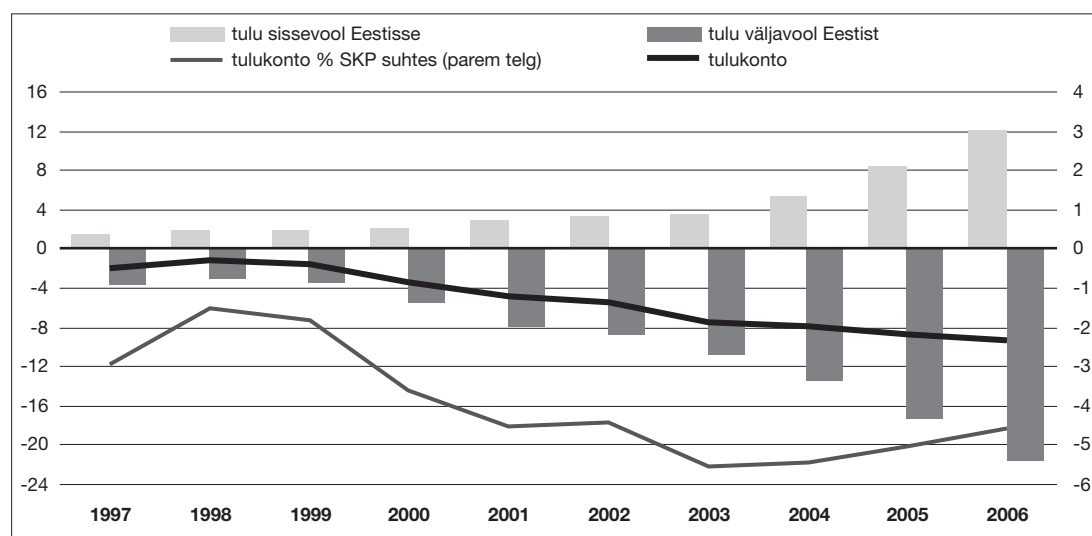
Tulukonto puudujääk suurenes aastaga mõnevõrra ja moodustas 2006. aastal 9,4 mld krooni ehk 4,6% SKP suhtes (vt tabel 18 ja joonis 8).

Puudujäägi kasvutempot on viimastel aastatel pidurdanud residentide välismaal teenitud tulu kiirem kasv mitteresidentide Eestis teenitud tuluga võrreldes. Tööjõutulu puhul oli tegemist netosissevooluga, investeerimistulu puhul aga netoväljavooluga. Eesti maksebilansi tulukontot mõjub suuresti reinvesteeritud tulu, millega ei kaasne reaalsel rahaliikumist. Jättes tulukontost välja reinvesteeritud tulu, oli tulukonto puudujääk vaid ligi 0,2 mld krooni ehk 0,1% SKPst (vt tabel 19).

Tulu sissevool oli rekordilised 12,1 mld krooni, suurenedes aastaga ligi poole võrra (vt tabel 20). 90% residentide poolt välismaal teenitud tulust saadi ELi liikmesriikidest (vt tabel 21). Tulu sissevoolust 40% moo-

Tabel 18. Tulu

	Sissevool		Väljavool		Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
1997	1 594,1	17,9	3 604,6	171,8	-2 010,5	-7 773,7
1998	1 871,8	17,4	3 035,8	-15,8	-1 164,0	-42,1
1999	1 964,3	4,9	3 470,1	14,3	-1 505,8	29,4
2000	2 032,5	3,5	5 491,4	58,2	-3 458,9	129,7
2001	3 022,2	48,7	7 920,8	44,2	-4 898,6	41,6
2002	3 371,3	11,6	8 762,4	10,6	-5 391,1	10,1
2003	3 449,5	2,3	10 824,8	23,5	-7 375,3	36,8
2004	5 484,5	59,0	13 435,3	24,1	-7 950,8	7,8
2005	8 463,0	54,3	17 192,3	28,0	-8 729,3	9,8
2006	12 146,0	43,5	21 509,1	25,1	-9 363,1	7,3

Joonis 8. Tulukonto (mld kr)

Tabel 19. Tulu saldo struktuur

	Saldo (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
Tööjõutulu	2 592,7	3 960,3	-29,7	-42,3	52,7
Investeermistulu	-11 322,0	-13 322,8	129,7	142,3	17,7
Tulu otseinvesteeringutelt	-10 128,1	-11 811,4	116,0	126,2	16,6
tulu aktsia- või osakapitalilt	-2 296,3	-9 874,3	-11 245,8	105,5	330,0
reinvesteeritud tulu	-7 792,9	-9 118,2	89,3	97,4	17,0
dividendid	-2 081,3	-2 127,7	23,8	22,7	2,2
tulu võlgadelt (intressid)	-253,9	-565,6	2,9	6,0	122,8
Tulu portfelliinvesteeringutelt	-395,2	324,6	4,5	-3,5	-182,1
Tulu muudelt investeeringutelt	-798,6	-1 836,0	9,1	19,6	129,9
Tulukonto kokku	-8 729,3	-9 362,5	100,0	100,0	7,3

Tabel 20. Tulu sissevool Eestisse

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
Tööjõutulu	3 213,7	4 877,7	38,0	40,2	51,8
Investeermistulu	5 249,3	7 269,0	62,0	59,8	38,5
Tulu otseinvesteeringutelt	3248,4	4943,4	38,4	40,7	52,2
tulu aktsia- või osakapitalilt	2967,6	4552,8	35,1	37,5	53,4
reinvesteeritud tulu	1 930,8	4 087,8	22,8	33,7	111,7
dividendid	1 036,8	465,0	12,3	3,8	-55,2
tulu võlgadelt (intressid)	280,8	390,6	3,3	3,2	39,1
Tulu portfelliinvesteeringutelt	1 019,6	1 446,1	12,0	11,9	41,8
Tulu muudelt investeeringutelt	981,2	879,5	11,6	7,2	-10,4
Tulukonto kokku	8 463,0	12 146,6	100,0	100,0	43,5

Tabel 21. Tulu riikide ühenduste järgi 2006. aastal

	Sissevool				Väljavool		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%) 2006/2005		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%) 2006/2005
EL-25	10 938,3	90,1	49,8	EL-25	19 117,1	88,9	28,5
Läti	2 541,5	20,9	68,9	Rootsi	7 264,3	33,8	33,2
Soome	2 237,3	18,4	58,4	Soome	6 775,9	31,5	50,4
Leedu	1 555,9	12,8	32,6	Ühendkuningriik	1 249,9	5,8	-7,5
Ühendkuningriik	991,7	8,2	48,0	Saksamaa	723,3	3,4	-12,4
SRÜ	331,4	2,7	14,0	SRÜ	629,6	2,9	9,6
Venemaa	263,2	2,2	-2,5	Venemaa	510,8	2,4	1,1
Ukraina	44,9	0,4	244,1	Ukraina	96,3	0,4	166,8
Ülejäänud riigid	876,9	7,2	1,0	Ülejäänud riigid	1 762,4	8,2	1,0
USA	345,8	2,8	-34,6	USA	430,5	2,0	-48,9
Norra	230,7	1,9	382,6	Šveits	196,7	0,9	179,4
Tulu sissevool kokku	12 146,6	100,0	43,5	Tulu väljavool kokku	21 509,1	100,0	25,1

dustas tööjõutulu ning ülejäänud investeermistulu. Esimene kasvas aastaga rohkem kui poole võrra ja teine ligi 40%. Eesti residendid said tööjõutulu põhiliselt Soomes (42% tööjõutulu sissevoolust), Ühendkuningriigis (19%), Iirimaa (10%) ja Rootsis (9%). Investeermistulu sissevoolust 68% hõlmas otseinvesteeringutulu,

millest omakorda 83% oli reinvesteeritud tulu. Ülejäänud tulu teeniti portfelli- ja muudelt investeringutelt (vastavalt 12% ja 7%). Residentid teenisid investeerimistulu peamiselt Lätis ja Leedus (55%), väiksemas mahu ka Küprosel ja Saksamaal. Suurema osa residentide investeerimistulust teenisid finantsvahenduse investorid (55%), mõningal määral ka veonduse, laonduse ja side (14%) ning kinnisvara, rentimise ja äritegevuse investorid (11%; vt joonis 9).

Tulu väljavool moodustas samuti rekordilised 21,5 mld krooni (vt tabel 22). Mitteresidentide poolt Eestis teenitud tulust ligi 90% teenisid ELi liikmesriikide residentid (vt tabel 21). Tulu väljavool toimus valdavalt investeringutuluna (96%), ülejäänud tööjõutuluna. Eestis teenitud tööjõutu suurenes aastaga ligi poole võrra, investeerimistulu aga neljandiku võrra. Eestis teenisid tööjõult põhiliselt Soome (43%), Rootsi (20%), Poola ja Ukraina residentid.

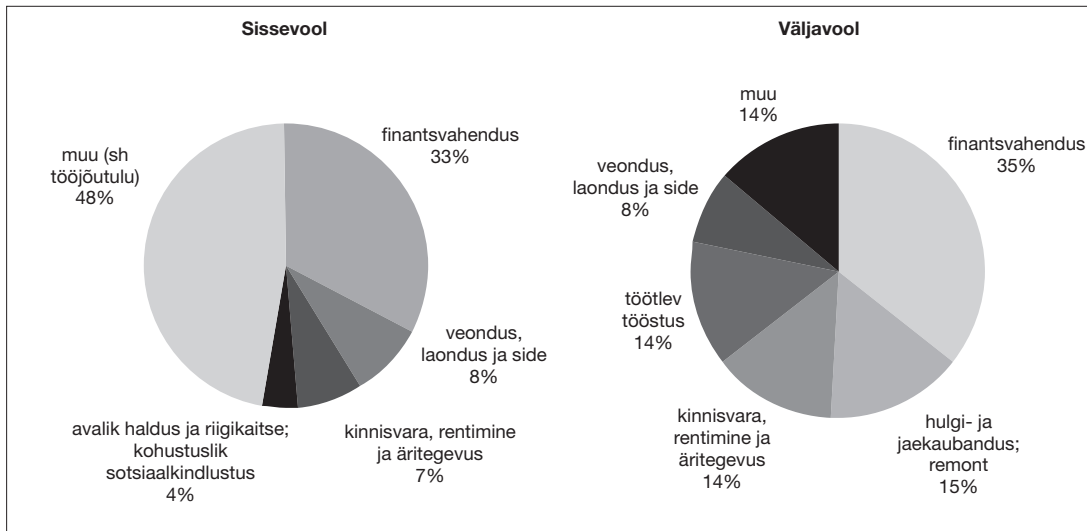
Mitteresidentide poolt Eestis teenitud investeerimistulus oli otseinvesteringutulu osakaal enam-vähem sama, mis 2005. aastalgi – 81%, millest omakorda ligi 80% oli reinvesteeritud tulu. Eestis teenitud investeerimistulust 13% teeniti muudelt investeringutelt ning 5% portfelliinvesteringutelt. Eestis teenisid investeringutelt põhiliselt Rootsi (34%) ja Soome (31%) investorid, väiksemal määral ka Ühendkuningriigi (6%) ja Saksamaa investorid. Peamised tegevusalad, kus mitteresidentid Eestis tulu teenisid, olid finantsvahendus (37%), hulgi- ja jaekaubandus (16%), kinnisvara, rentimine ja äritegevus ning töötlev tööstus (mõlemad 14%).

Jooksev- ja kapitaliülekanded³

2006. aastal vähenes jooksevülekannete konto ülejääk 2005. aastaga võrreldes tunduvalt ja oli 135 mln krooni (vt tabel 23). Jooksevülekannete sissevool vähenes 6% ja ulatus 5,9 mld kroonini. Sellest veidi üle poole moodustasid valitsemissektori kaudu Eesti majandusse laekunud, peamiselt Euroopa Liidu struktuurifondide eraldistest ning mitmesugustest riigieelarvesse laekuvatest maksudest koosnevad summad. Muude sektorite jooksevülekannete sissevool suurenes aastaga veidi ja ulatus 2,9 mld kroonini. Sellest 67% laekus Euroopa Liidust (põllumajandussubsiidiumid Euroopa Komisjonilt, ülekanded Saksamaalt, Soomest, Belgiast ja Rootsist). Jooksevülekannete väljavool kasvas 15% ja oli 5,8 mld krooni. Sellest 54% olid valitsemissektori maksed ELi eelarvesse ning käibemaksu tagastused. Muude sektorite ülekandeid tehti samuti peamiselt Euroopa Liidu suunas (Soome, Saksamaale, Rootsi ja Ühendkuningriiki).

Kapitaliülekannete ülejääk suurenes aastaga 78% ja oli 2,8 mld krooni. Eestisse tehtud kapitaliülekanded koosnesid põhiliselt Euroopa Liidu struktuurifondide toetustest valitsemissektorile mitmesuguste infrastruktuuriobjektide rajamiseks ja kapitalimahutusteks.

³ Kuigi kapitaliülekanded kuuluvad Rahvusvahelise Valuutafondi metoodika kohaselt kapitali- ja finantskonto koosseisu, on neid käesolevas analüüsis käsitletud koos jooksevülekannetega. Euroopa Liidu struktuurifondidest Eestile osutatud välisabi jaotamine jooksev- ja kapitaliülekanneteks ei ole selgelt eristatav ja tugineb seetõttu Rahandusministeeriumi ja Põllumajandusministeeriumi ning Eesti Panga ekspertide hinnangutele (vastavalt struktuurifondide sihtotstarbele).

Joonis 9. Tulu sisse- ja väljavool tegevusalati 2006. aastal

Tabel 22. Tulu väljavool Eestist

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
Tööjõutulu	621,0	917,4	3,6	4,3	47,7
Investeeringutulu	16 571,3	20 591,7	96,4	95,7	24,3
Tulu otseinvesteeringutelt	13 376,5	16 754,8	77,8	77,9	25,3
tulu aktsia- või osakapitalilt	12 841,9	15 798,6	74,7	73,5	23,0
reinvesteeringutelt	9 723,7	13 205,9	56,6	61,4	35,8
dividendid	3 118,2	2 592,7	18,1	12,1	-16,9
tulu võlgadelt (intressid)	534,7	956,2	3,1	4,4	78,8
Tulu portfelliinvesteeringutelt	1 414,9	1 121,4	8,2	5,2	-20,7
Tulu muudelt investeeringutelt	1 779,9	2 715,5	10,4	12,6	52,6
Tulukonto kokku	17 192,3	21 509,1	100,0	100,0	25,1

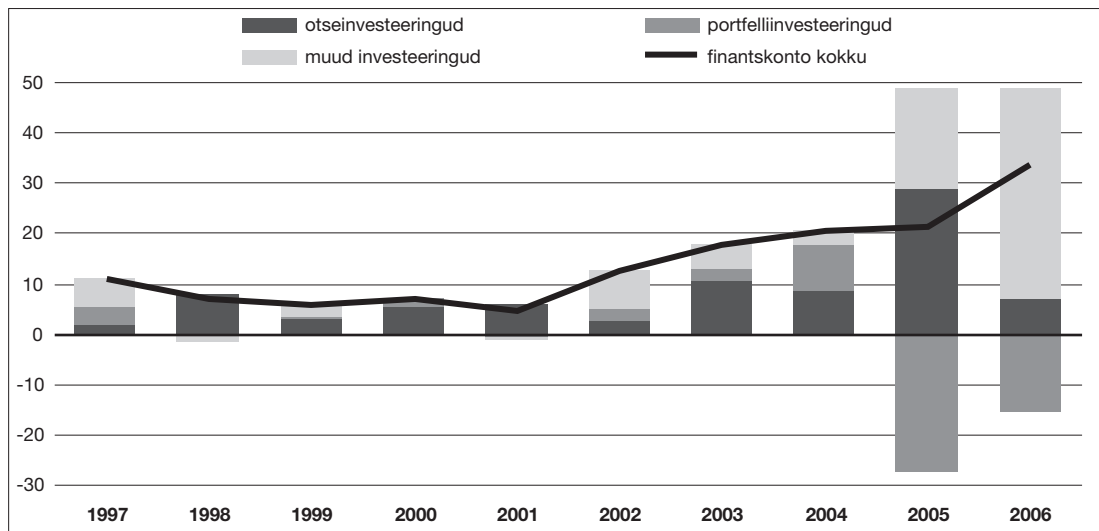
Tabel 23. Jooksev- ja kapitaliülekanded riikide ühenduste järgi (mln kr)

	Saadud		Makstud		Saldo	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Jooksevülekanded	6 267,4	5 905,5	5 008,7	5 770,5	1 258,7	134,9
valitsemissektor	3 646,4	2 996,5	3 173,6	3 195,5	472,8	-199,0
EL-25	3 127,8	2 621,6	3 135,3	3 140,3	-7,5	-518,7
SRÜ	370,9	235,5	3,8	6,5	367,1	229,1
ülejäanud riigid	147,8	139,4	34,5	48,8	113,3	90,6
muud sektorid	2 620,9	2 908,9	1 835,0	2 575,0	785,9	333,9
EL-25	2 151,7	1 958,1	1 470,2	2 103,4	681,5	-145,3
SRÜ	61,7	456,6	113,5	143,5	-51,9	313,1
ülejäanud riigid	407,6	494,3	251,3	328,0	156,3	166,2
Kapitaliülekanded	1 650,7	2 994,5	47,3	148,4	1 603,4	2 846,1
valitsemissektor	1 609,1	2 584,8	0,0	0,8	1 609,1	2 584,1
muud sektorid	41,7	409,7	47,3	147,7	-5,7	262,0

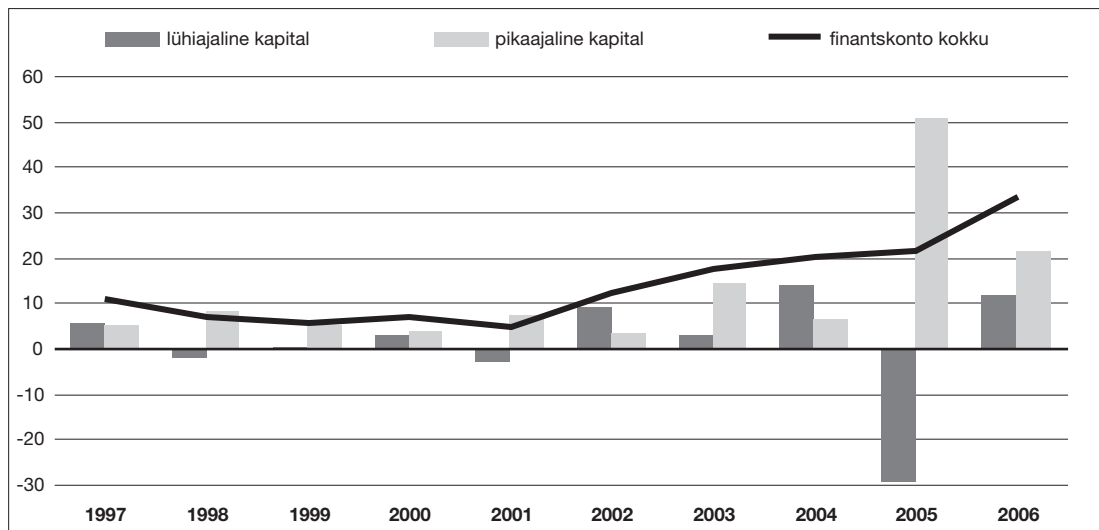
FINANTSKONTO

Finantskonto⁴ ülejääk oli 2006. aastal 33,7 mld krooni. Väliskapitali sissevool toimus põhiliselt muude investeeringutena ning väiksemal määral otseinvesteeringutena.

Finantskonto struktuurist annavad liikide ja tähtaegade järgi ülevaate joonised 10 ja 11.

Joonis 10. Muutused välisinvesteeringukapitali voogude struktuuris (mld kr)

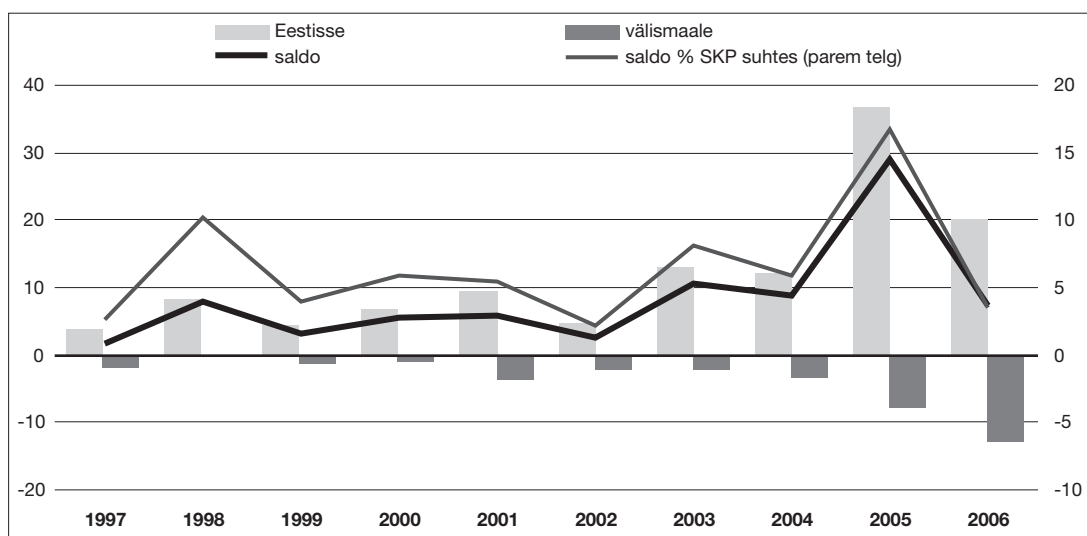

Joonis 11. Finantskonto tähtajaline struktuur (mld kr)

⁴ Reserwarata.

Otseinvesteeringud

Otseinvesteeringute saldo kujunes 2006. aastal 7,2 mld krooni ulatuses positiivseks, moodustades 27% finantskonto ülejäägist. Mitteresidendid investeerisid Eestisse 20,1 mld krooni ja Eesti otseinvesteeringud välismaal kasvasid 12,9 mld krooni võrra (vt joonis 12).

Joonis 12. Otseinvesteeringud (mld kr)

Eestisse tehtud otseinvesteeringute sissevool kujunes varasemate aastatega võrreldes märkimisväärselt suureks, ehkki eelmise aastaga võrreldes oli langus peaaegu kahekordne. 2005. aasta rekordiline otseinvesteeringute kasv põhines suures osas Hansapanga tuumikinvestori poolt välismaistelt väikeaktsionäridelt aktsiate ülesostmisel. Aktsia- või osakapitali investeeringud hõlmasid 12% kogu otseinvesteeringute mahu kasvust. Majanduskasvu hoogustumist on näha ka reinvesteeringute tulude suurenemises. Eelmise aastaga võrreldes kasvas jaotamata kasum kolmandiku võrra, moodustades 13,2 mld krooni, millest krediidiasutuste mitteresidentide omanike tulu moodustas kolmandiku. Suurimad kasumid teeniti veel kaubanduse, tööstuse ning kinnisvara, rentimise ja muu äriteeninduse valdkonnas. Eelmise aastaga võrreldes kasvasid kahe kolmandiku võrra pika- ja lühiajaliste laenude netovoolud otseinvesteeringutele. Märkimisväärselt suurenesid pikaajaliste laenude kohustused – netovool oli 6,7 mld krooni, millest pankade allutatud laenud moodustasid 5,8 mld krooni (vt tabelid 24 ja 25).

Suurimad investeeringud tulid traditsiooniliselt Rootsist (51%) ja Soomest (30%). Oma tagasihoidliku panuse (5%) andsid ka Ühendkuningriigi ja Venemaa pikaajalised investorid. Enim kasvasid otseinvesteeringud finantsvahenduses (61%) ja töötlevas tööstuses (21%) ning veonduse, laonduse ja side valdkonnas (8%). 98% otseinvesteeringutest tegid Euroopa Liidu liikmesmaat (vt joonis 14 ja tabel 26).

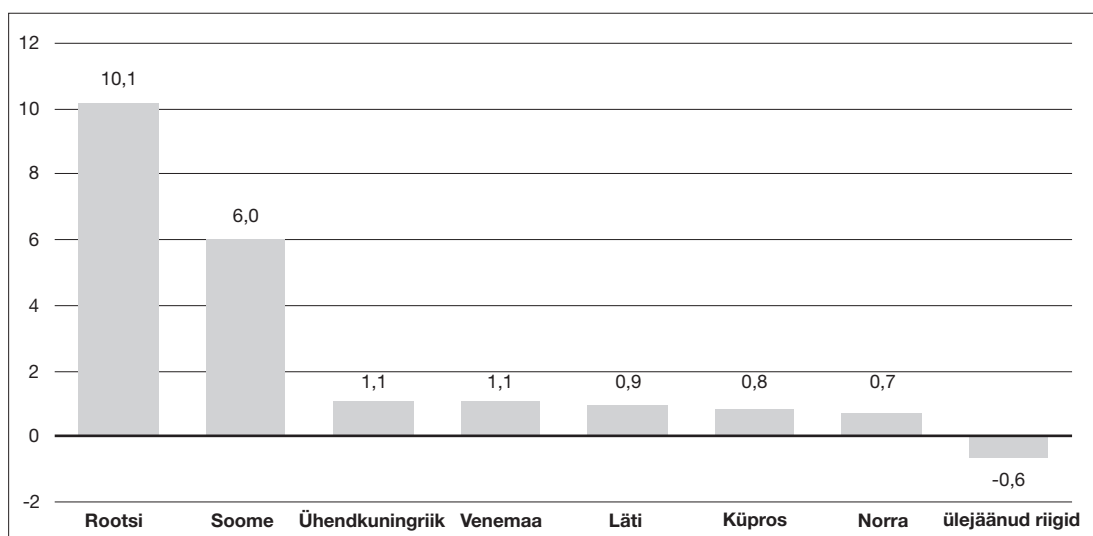
Otseinvesteeringud välismaale ületasid eelmise aasta mahu kahe kolmandiku võrra. Otseinvesteeringute väljavool on kolme viimase aasta jooksul pidevalt kahekordistunud. Seega saab järjekordselt konstateerida, et nii suurt väljavoolu pole maksebilansi koostamise ajaloos varem registreeritud. 45% otseinvesteeringutest

Tabel 24. Eestisse tehtud otseinvesteeringute struktuur

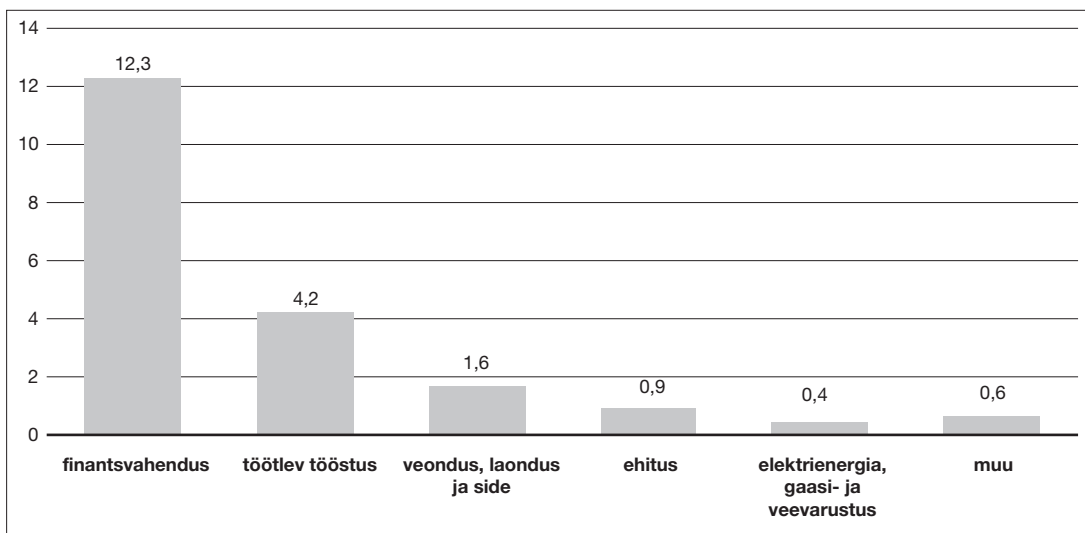
	Aksia- või osakapital		Reinvesteeritud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud Eestisse kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)		
1997	1 360,8	36,8	1 303,8	35,3	-97,4	-2,6	1 126,9	30,5	3 694,1	100,0
1998	5 661,9	70,1	389,4	4,8	-203,9	-2,5	2 224,0	27,6	8 071,4	100,0
1999	2 551,9	57,4	721,9	16,2	-265,0	-6,0	1 439,2	32,4	4 448,0	100,0
2000	3 925,3	59,1	1 815,2	27,3	-397,3	-6,0	1 301,3	19,6	6 644,5	100,0
2001	3 641,2	38,6	3 878,9	41,1	-950,7	-10,1	2 860,2	30,3	9 429,6	100,0
2002	821,0	17,1	3 370,3	70,2	-772,6	-16,1	1 381,5	28,8	4 800,2	100,0
2003	5 329,9	41,4	6 406,7	49,8	-1 334,0	-10,4	2 462,7	19,1	12 865,3	100,0
2004	4 638,6	38,2	7 989,5	65,8	-1 454,0	-12,0	961,5	7,9	12 135,5	100,0
2005	28 681,8	78,1	9 723,7	26,5	-2 002,4	-5,4	343,4	0,9	36 746,4	100,0
2006	2 316,9	11,5	13 205,9	65,8	-3 594,3	-17,9	8 133,1	40,5	20 061,7	100,0

Tabel 25. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise otseinvesteeriija suhtes (mln kr)

	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagastamine	Andmine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine
2003	408,4	246,4	1 010,7	498,7	5 155,6	2 667,1	3 020,9	3 726,9
2004	492,7	371,2	1 774,1	862,1	4 601,5	4 882,2	3 091,7	2 197,2
2005	1 276,3	501,3	2 255,5	1 413,4	7 106,6	6 977,6	5 014,9	4 617,7
2006	2 281,7	747,7	3 545,6	2 422,3	12 860,5	6 162,7	3 943,9	3 360,7

Joonis 13. Eestisse tehtud otseinvesteeringud riigiti 2006. aastal (mln kr)

Joonis 14. Eestisse tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2006. aastal (mln kr)

Tabel 26. Otseinvesteeringud Eestisse riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
EL-25	36 170,5	19 691,2	98,4	98,2	-45,6
SRÜ	890,0	1 111,6	2,4	5,5	24,9
Ülejäänud riigid	-314,1	-741,1	-0,9	-3,7	135,9
Kokku	36 746,4	20 061,7	100,0	100,0	-45,4

suurendasid aktsia- või osakapitali välismaistes tütar- või sidusettevõtjates ning ligi kolmandiku ulatuses kasvas Eesti ettevõtjatele kuuluv proportsionaalne osa puhaskasumist (reinvesteeritud tulu). Alates 2006. aastast muutis Eesti Pank välismaiste tütar- ja sidusettevõtjate reinvesteeritud tulude arvestamise meetodikat⁵. Muu otseinvesteeringukapitali nõuded moodustasid 29% kogu väljavoolust. Tütar- ja sidusettevõtjate pikaajaliste laenukohustuste seis kasvas 3 mld krooni võrra, millest ligi poole moodustasid finantsvahendustevõtjate antud laenud (vt tabelid 27 ja 28).

Suurimad investeeringud läksid naaberriikidesse Lähti (37%) ja Leetu (27%). Soome tehtud investeeringud kasvasid 2 mld krooni ulatuses (vt joonis 15). Enim investeeris finantsvahendus (39%), millele järgnesid kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (34%), hulgi- ja jaekaubanduse (11%) ning veonduse, laonduse ja side (5%) valdkond. 88% väljavoolust paigutati Euroopa Liitu, millest 2004. aastal liitunud majandusse läks 77% (vt tabel 29 ja joonis 16).

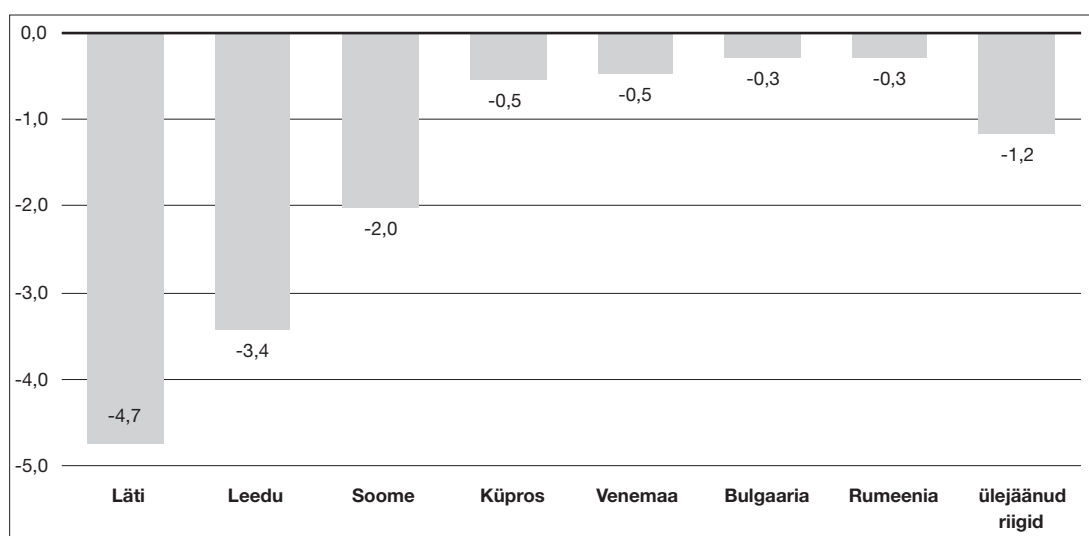
⁵ Alates 2006. aastast kajastatakse välismaiste reinvesteeritud tulude kirjel mitteresidentsete tütar- ja sidusettevõtete jaotamata kasumist või kahjumist Eesti olulisele osanikule kuuluv proportsionaalne osa. Varem kajastati sellel kirjel otseinvesteeriija varade pikaajaliste finantsinvesteeringute kapitaliosaluse meetodil kajastatud muutus omandatud investeeringuobjekti omakapitalis. See ei olnud aga meetoodiliselt kõige korrektsem. Meetoodika muutus annab võimaluse õiglasemalt hinnata meie tulusid välismaal. Et varasematel aastatel oli otseinvesteeringute väljavool suhteliselt tagasihoidlik, siis oli võimalik ettevõtteid sel viisil liigest aruandekoormusest säästa.

Tabel 27. Välismaale tehtud otseinvesteeringute struktuur

	Aksia- või osakapital		Reinvesteeritud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud välismaale kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)		
1997	-539,2	28,2	-88,5	4,6	-1 303,2	68,1	18,0	-0,9	-1 912,9	100,0
1998	-472,7	578,6	-2,7	3,3	386,7	-473,3	7,0	-8,6	-81,7	100,0
1999	-525,7	42,4	-115,7	9,3	-641,3	51,7	42,9	-3,5	-1 239,8	100,0
2000	-579,7	55,6	-65,9	6,3	-480,8	46,1	83,3	-8,0	-1 043,1	100,0
2001	-1 897,1	53,8	-305,2	8,7	-1 242,8	35,2	-83,2	2,4	-3 528,3	100,0
2002	-903,9	41,3	-665,5	30,4	-727,2	33,2	108,2	-4,9	-2 188,4	100,0
2003	-1 060,0	49,3	-741,4	34,5	-645,8	30,0	297,9	-13,9	-2 149,2	100,0
2004	-2 175,2	64,2	-919,6	27,1	-434,2	12,8	140,3	-4,1	-3 388,6	100,0
2005	-5 214,5	67,5	-1 930,8	25,0	-933,5	12,1	351,5	-4,5	-7 727,3	100,0
2006	-5 807,4	45,1	-4 087,8	31,7	-3 692,9	28,7	712,3	-5,5	-12 875,8	100,0

Tabel 28. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise tütar-/sidusettevõtja suhtes (mln kr)

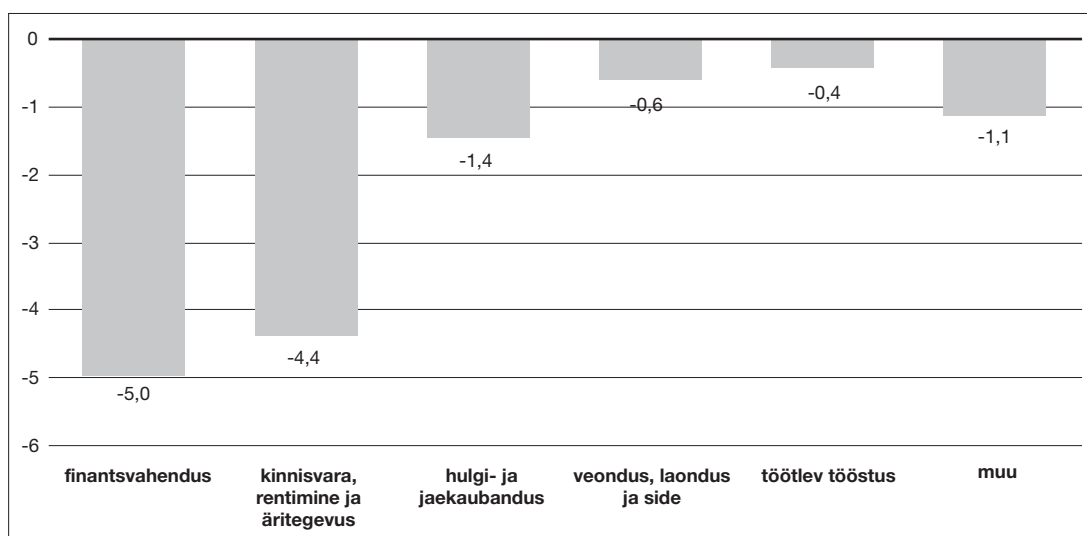
	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagastamine	Andmine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine
2003	1 107,1	716,6	472,1	503,8	4,0	11,6	84,2	98,8
2004	934,8	1 232,5	952,4	368,9	17,9	61,2	27,9	37,1
2005	2 144,0	1 698,8	1 710,6	1 107,4	109,6	60,7	104,9	25,0
2006	5 335,5	2 380,9	1 518,7	1 607,1	118,5	114,3	146,1	20,6

Joonis 15. Välismaale tehtud otseinvesteeringud riigiti 2006. aastal (mln kr)

Tabel 29. Otseinvesteeringud välismaale riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2005	2006	2005	2006	2006/2005
EL-25	-5 062,5	-11 367,6	65,5	88,3	124,5
SRÜ	-2 404,0	-898,5	31,1	7,0	-62,6
Ülejäänud riigid	-260,8	-609,7	3,4	4,7	133,8
Kokku	-7 727,3	-12 875,8	100,0	100,0	66,6

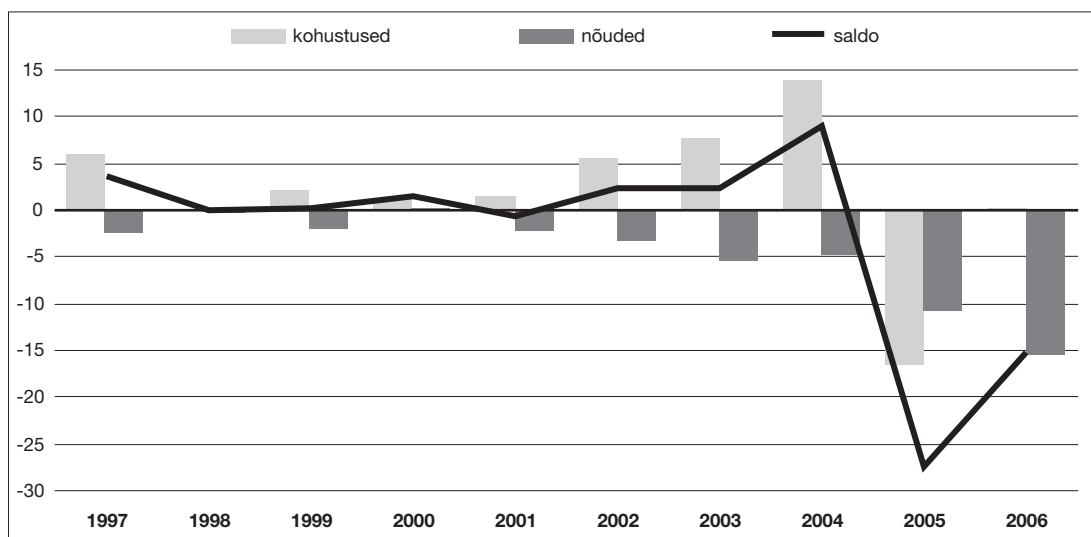
Joonis 16. Välismaale tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2006. aastal (mln kr)

Portfelliinvesteeringud

Portfelliinvesteeringute netoväljavool oli 2006. aastal 15,3 mld krooni, mis tulenes peamiselt valitsemissektori, krediitiasutuste ja muu sektori ettevõtete tehtud investeeringutest võlaväärtpaberitesse (vt joonis 17 ja tabel 30).

Portfelliinvesteeringute kohustused suurenesid 2006. aastal 124 mln krooni võrra (vt tabel 31). Kui omandiväärtpaberite kohustused kasvasid 5,1 mld krooni võrra, siis võlaväärtpaberite kohustused vähenesid 5 mld krooni võrra. Omandiväärtpaberite puhul toimusid tehingud peamiselt muu sektori ettevõtetega, kuid võlaväärtpaberite kohustuste vähenemine oli seotud krediitiasutustega. Riigiti suurenesid portfelliinvesteeringute kohustused enim Ameerika Ühendriikide, aga ka mõnede Euroopa Liidu riikide, nagu Soome, Läti, Leedu ja Rootsi, ees (vt joonis 18 ja tabel 32). Kohustused ELi riikide ees kokku aga vähenesid. Seda põhjustas eelkõige 5,7 mld krooni ulatuses kohustuste vähenemine Ühendkuningriigi ees.

Portfelliinvesteeringute nõuded kasvasid aasta jooksul 15,4 mld krooni võrra (vt tabel 33) ning seda nii omandi- kui ka võlaväärtpaberite puhul, vastavalt 4,7 ja 10,7 mld krooni võrra. Kõige aktiivsemalt investeerisid mitteresidentide emiteeritud omandiväärtpaberitesse muu sektori ettevõtted kogusummas 4,5 mld

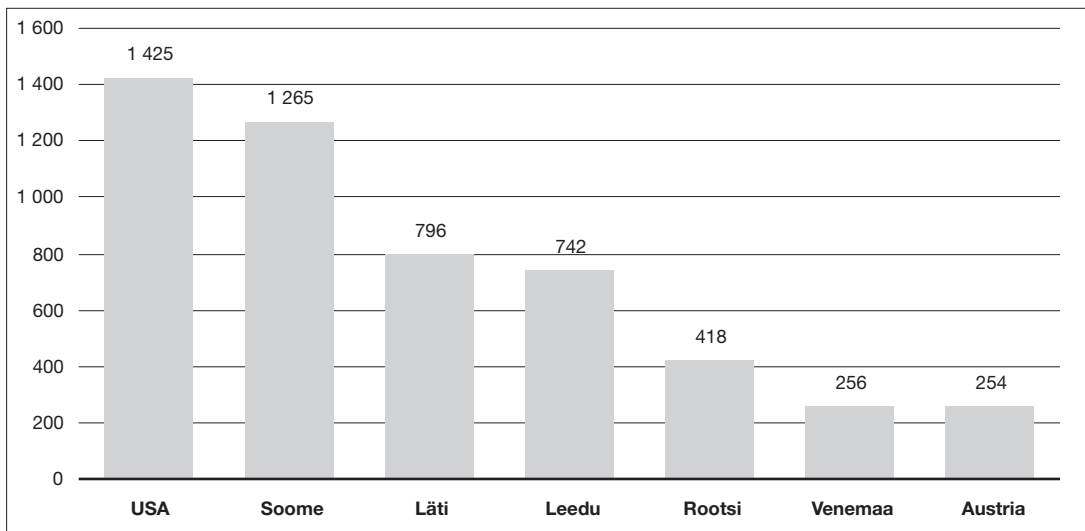
Joonis 17. Portfelliinvesteeringud (mld kr)

Tabel 30. Portfelliinvesteeringud väärtpaberi liigi ja majandussektori järgi (mln kr)

	Nõuded		Kohustused		Saldo	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Omandiväärtpaberid	-4 848,9	-4 718,1	-16 179,6	5 123,2	-21 028,5	405,1
keskpank	-3,4				-3,4	
valitsemissektor	-8,7	-167,2			-8,7	-167,2
krediidiasutused	-124,4	-69,6	-22 600,3	25,0	-22 724,7	-44,6
muud sektorid	-4 712,4	-4 481,3	6 420,6	5 098,1	1 708,2	616,8
Võlaväärtpaberid	-5 969,5	-10 719,1	-414,6	-4 999,2	-6 384,1	-15 718,3
keskpank						
valitsemissektor	-1 292,9	-5 676,5	135,3	858,3	-1 157,6	-4 818,2
krediidiasutused	-766,7	-2 720,9	-3 192,2	-5 508,0	-3 958,9	-8 228,9
muud sektorid	-3 909,9	-2 321,7	2 642,2	-349,5	-1 267,7	-2 671,2
Kokku	-10 818,4	-15 437,2	-16 594,2	124,0	-27 412,6	-15 313,2

Tabel 31. Portfelliinvesteeringute kohustuste struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
1997	1 763,6	29,5	4 210,8	70,5	5 974,4	100,0
1998	401,1	383,8	-296,6	-283,8	104,5	100,0
1999	3 292,3	160,5	-1 241,4	-60,5	2 050,9	100,0
2000	-538,8	-42,0	1 820,7	142,0	1 281,9	100,0
2001	568,4	40,6	832,1	59,4	1 400,5	100,0
2002	912,2	16,4	4 649,4	83,6	5 561,6	100,0
2003	1 526,9	19,6	6 256,4	80,4	7 783,3	100,0
2004	2 205,3	15,9	11 673,0	84,1	13 878,3	100,0
2005	-16 179,6	97,5	-414,6	2,5	-16 594,2	100,0
2006	5 123,2	4 131,6	-4 999,2	-4 031,6	124,0	100,0

Joonis 18. Portfelliinvesteeringute kohustuste kasv riigiti 2006. aastal (mln kr)

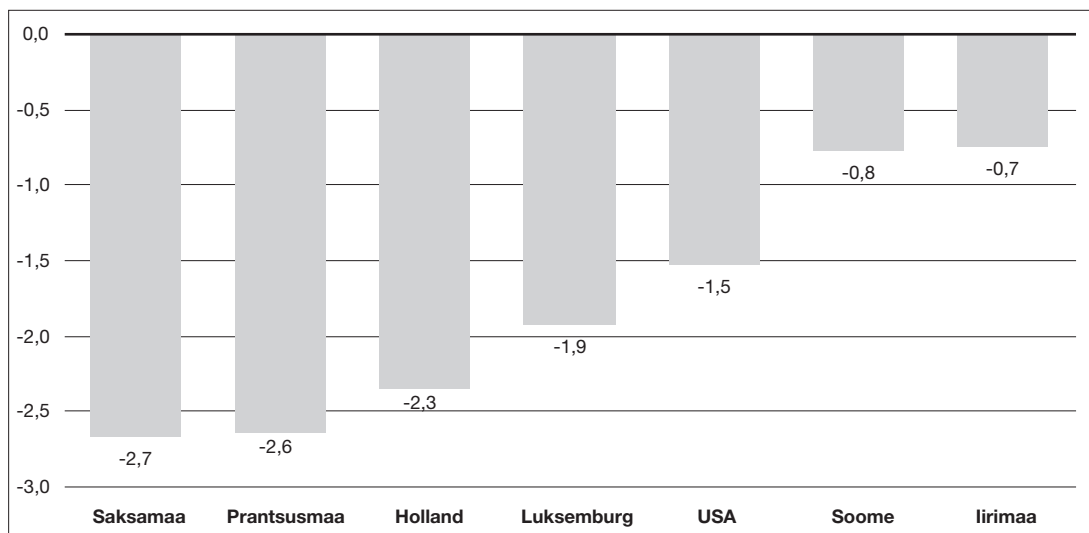
Tabel 32. Portfelliinvesteeringute struktuur riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)				Osatähtsus (%)			
	Nõuded		Kohustused		Nõuded		Kohustused	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
EL-25	-7 750,8	-12 011,4	-12 526,2	-1 569,3	71,6	77,8	75,5	-1 265,6
SRÜ	-589,5	-1 185,7	105,8	257,5	5,4	7,7	-0,6	207,7
Ülejäänud riigid	-2 478,1	-2 240,1	-4 173,8	1 435,8	22,9	14,5	25,2	1 157,9
Kokku	-10 818,4	-15 437,2	-16 594,2	124,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 33. Portfelliinvesteeringute nõuete struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
1997	-1 238,5	53,4	-1 080,8	46,6	-2 319,3	100,0
1998	500,8	-391,6	-628,7	491,6	-127,9	100,0
1999	187,0	-9,9	-2 081,9	109,9	-1 894,9	100,0
2000	53,3	34,8	99,8	65,2	153,1	100,0
2001	236,5	-11,3	-2 336,7	111,3	-2 100,2	100,0
2002	9,1	-0,3	-3 192,0	100,3	-3 182,9	100,0
2003	-1 028,9	19,2	-4 322,7	80,8	-5 351,6	100,0
2004	-2 893,5	60,6	-1 882,2	39,4	-4 775,7	100,0
2005	-4 848,9	44,8	-5 969,5	55,2	-10 818,4	100,0
2006	-4 718,1	30,6	-10 719,1	69,4	-15 437,2	100,0

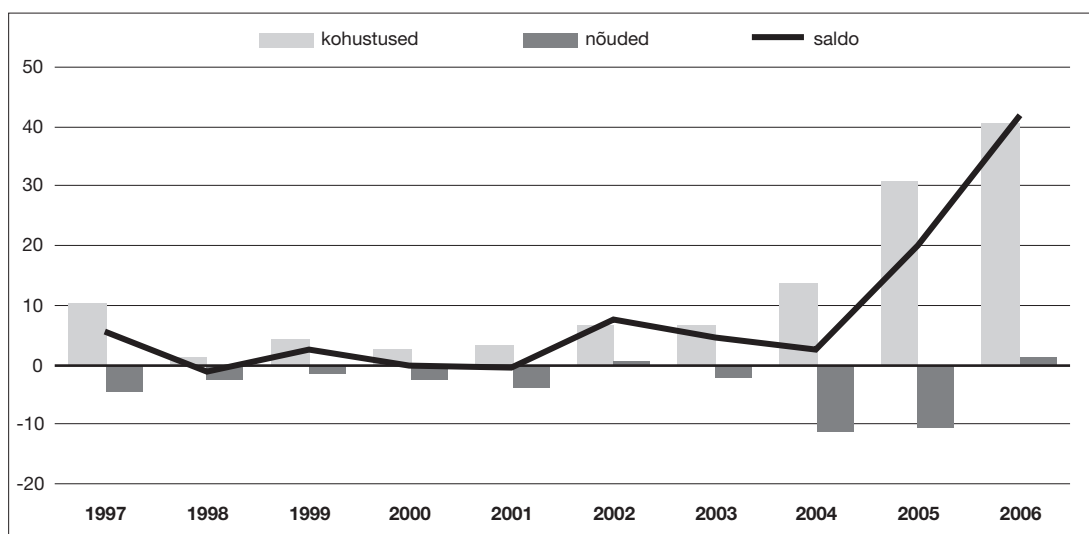
krooni. Võlakirjade ja rahaturuinstrumentide osas kokku investeeris enim aga valitsemissektor 5,7 mld krooni ulatuses. Järgnesid krediidasutused ja muu sektori ettevõtted kogusummas vastavalt 2,7 mld krooni ja 2,3 mld krooni. Riigiti suundusid portfelliinvesteeringud peamiselt Saksamaale, Prantsusmaale, Hollandisse ja Luksemburgi (vt joonis 19).

Joonis 19. Portfelliinvesteeringute nõuete kasv riigiti 2006. aastal (mln kr)

Muud investeeringud

Muude investeeringute netosissevool ulatus 2006. aastal 41,7 mld kroonini, kusjuures muude investeeringute kohustused kasvasid 40,5 mld krooni (vt joonis 20). Kui vaadelda muude investeeringute struktuuri tähtaegade lõikes, siis toimus kapitali sissevool nii lühi- kui pikaajalise kapitali vormis (vt tabel 34).

Joonis 20. Muud investeeringud (mld kr)

Tabel 34. Muud investeeringud tähtaja järgi (mln kr)

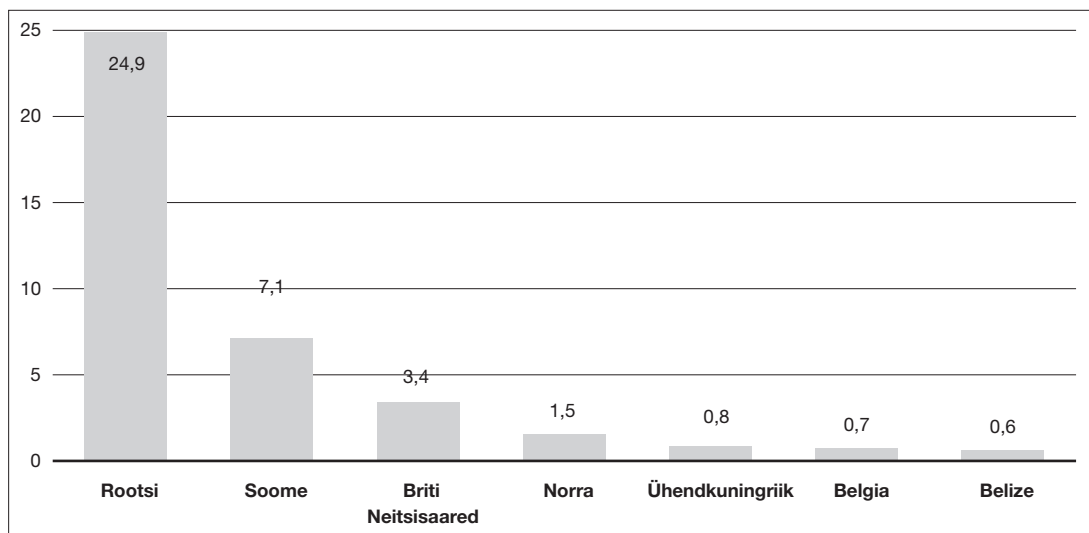
	Nõuded		Kohustused		Saldo	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Pikaajaline kapital	5 432,1	-3 261,4	16 085,6	17 887,1	21 517,7	14 625,7
keskpank	-0,7	0,2			-0,7	0,2
valitsemissektor	-60,9	-56,5	-178,3	-33,3	-239,2	-89,8
krediidiasutused	2 953,7	-2 355,3	12 094,8	8 811,7	15 048,5	6 456,4
muud sektorid	2 540,0	-849,8	4 169,1	9 108,7	6 709,1	8 258,9
Lühiajaline kapital	-16 139,0	4 554,0	14 579,9	22 595,6	-1 559,1	27 149,6
keskpank			-693,3	377,8	-693,3	377,8
valitsemissektor	-60,2	428,5			-60,2	428,5
krediidiasutused	-15 572,3	9 000,9	13 643,3	15 988,1	-1 929,0	24 989,0
muud sektorid	-506,5	-4 875,4	1 629,9	6 229,7	1 123,4	1 354,3
Kokku	-10 706,9	1 292,6	30 665,5	40 482,7	19 958,6	41 775,3

Muude investeeringute kohustused suurenesid aasta jooksul 40,5 mld krooni võrra (vt tabel 35), kusjuures kasv toimus kõikide kohustuste alamkirjete lõikes. Suurima osatähtsuse kohustuste mahus moodustasid hoiused ja laenud – vastavalt 52% ja 46%. Institutsioonide lõikes suurenesid kohustused nii lühiajalise kui pikaajalise kapitali vormis enim krediidiasutustel (24,8 mld krooni) ning muu sektori ettevõtetel (15,3 mld krooni). Riikide lõikes kasvasid muu investeeringukapitali kohustused enim Rootsi ja Soome ees, vastavalt 24,9 mld krooni ja 7 mld krooni (vt joonis 21 ja tabel 36).

Muude investeeringute nõuded 2006. aastal kahanesid 1,3 mld krooni (vt tabel 37). See oli tingitud hoiuste nõuete kahanemisest 6,5 mld krooni võrra. Kaubanduskrediidi ja laenuõuded kasvasid samal perioodil aga vastavalt 2 mld ja 3,2 mld krooni võrra. Riigiti suundus muu investeeringukapital peamiselt Ühendkuningriiki, Venemaale ja Soome (vt joonis 22). Laenukapitali nõuetest ja kohustustes annab täpsema ülevaate tabel 38.

Tabel 35. Muude investeeringute kohustuste struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoiused		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
1997	367,0	3,6	6 399,7	63,0	2 426,0	23,9	961,8	9,5	10 154,5	100,0
1998	-221,2	-16,3	290,0	21,3	365,5	26,9	924,2	68,0	1 358,5	100,0
1999	119,1	2,8	2 399,7	57,3	1 462,7	34,9	204,3	4,9	4 185,8	100,0
2000	1 080,9	41,6	-785,3	-30,2	1 955,4	75,3	345,6	13,3	2 596,6	100,0
2001	102,9	3,1	2 570,4	78,2	81,4	2,5	533,5	16,2	3 288,2	100,0
2002	781,1	11,6	1 963,3	29,2	3 763,5	55,9	225,4	3,3	6 733,3	100,0
2003	-115,7	-1,7	3 219,5	47,8	4 587,9	68,2	-960,3	-14,3	6 731,4	100,0
2004	625,2	4,6	4 564,6	33,3	8 804,7	64,2	-279,4	-2,0	13 715,1	100,0
2005	1 616,7	5,3	25 453,6	83,0	2 953,3	9,6	642,0	2,1	30 665,7	100,0
2006	45,5	0,1	18 469,4	45,6	20 959,8	51,8	1 007,8	2,5	40 482,6	100,0

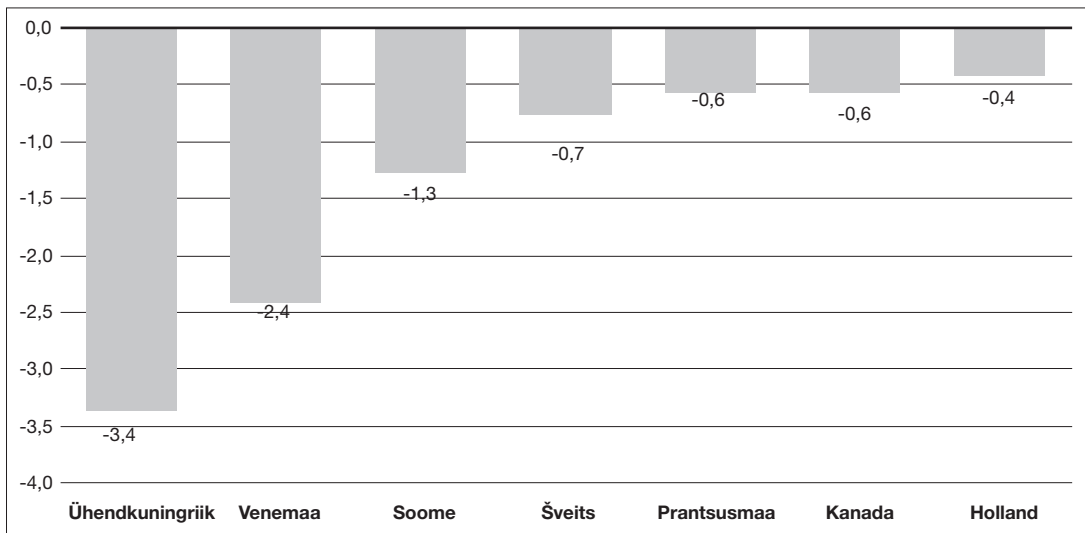
Joonis 21. Muude investeeringute kohustuste kasv riigiti 2006. aastal (mln kr)

Tabel 36. Muude investeeringute struktuur riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)				Osatähtsus (%)			
	Nõuded		Kohustused		Nõuded		Kohustused	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
EL-25	-8 947,0	6 110,6	29 081,6	33 853,3	83,6	472,7	94,8	83,6
SRÜ	-518,0	-2 782,6	541,1	-74,8	4,8	-215,3	1,8	-0,2
Ülejäänud riigid	-1 241,9	-2 035,4	1 042,8	6 704,2	11,6	-157,5	3,4	16,6
Kokku	-10 706,9	1 292,6	30 665,5	40 482,7	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 37. Muude investeeringute nõuete struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoised		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
1997	-851,4	18,4	-1 633,3	35,2	-1 820,5	39,3	-330,3	7,1	-4 635,5	100,0
1998	-993,7	40,1	-542,2	21,9	-1 049,9	42,3	105,6	-4,3	-2 480,2	100,0
1999	-401,8	24,3	-57,4	3,5	-887,9	53,8	-304,1	18,4	-1 651,2	100,0
2000	-78,0	3,0	-2 814,0	106,7	-103,0	3,9	356,7	-13,5	-2 638,3	100,0
2001	-584,8	15,7	-2 278,9	61,3	-738,0	19,9	-115,0	3,1	-3 716,7	100,0
2002	1 047,6	150,7	-1 324,5	-190,5	742,6	106,8	229,4	33,0	695,1	100,0
2003	-1 028,2	45,0	-3 520,3	154,1	2 209,3	-96,7	54,6	-2,4	-2 284,6	100,0
2004	-1 032,0	9,2	-8 455,5	75,7	-1 545,1	13,8	-136,2	1,2	-11 168,8	100,0
2005	-1 977,4	18,5	3 835,2	-35,8	-12 251,5	114,4	-313,3	2,9	-10 706,9	100,0
2006	-2 030,6	-157,1	-3 183,8	-246,3	6 524,5	504,8	-17,6	-1,4	1 292,5	100,0

Joonis 22. Muude investeeringute nõuete kasv riigiti 2006. aastal (mld kr)

Tabel 38. Laenukapitali nõuded ja kohustused (mln kr)

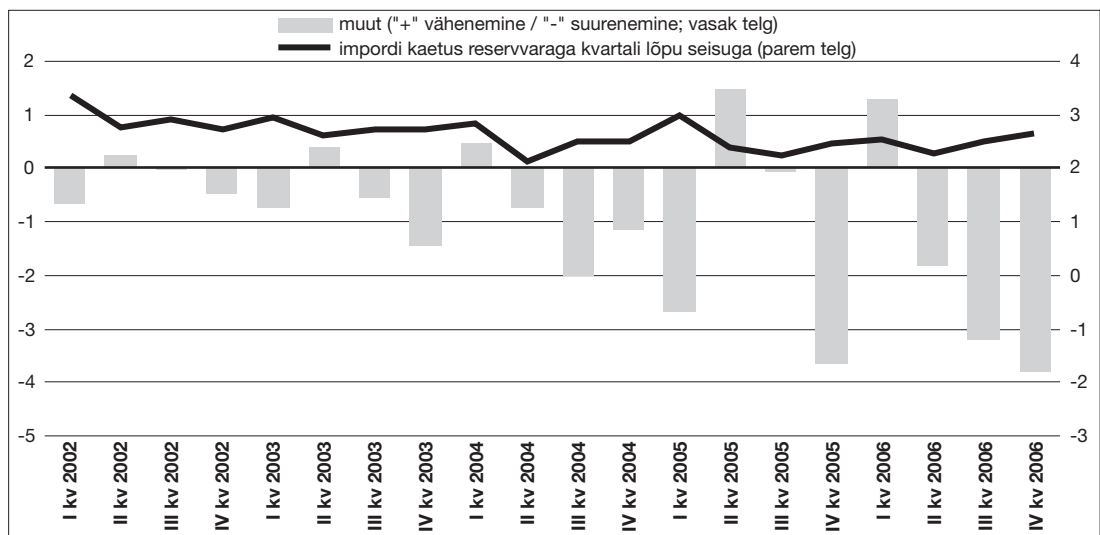
	Nõuded			Kohustused		
	Andmine	Tagastamine	Kokku	Saamine	Tagastamine	Kokku
2003	-34 919,2	31 398,9	-3 520,3	30 076,6	-26 857,1	3 219,5
2004	-29 782,7	21 327,1	-8 455,5	45 446,7	-40 882,1	4 564,6
2005	-77 660,1	81 495,3	3 835,2	126 231,3	-100 777,7	25 453,6
2006	-76 238,0	73 054,2	-3 183,8	182 233,2	-163 763,8	18 469,4

Reservvara

Maksebilansi reservid kasvasid 2006. aasta jooksul 7,5 mld krooni võrra (vt tabel 39). Impordi kaetusest reservvaraga annab ülevaate joonis 23.

Tabel 39. Reservvara muutuse struktuur

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)	
	2005	2006	2005	2006
Kuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Sularaha ja hoiused	-389,5	-1 506,0	8,0	20,0
Väärtpaberid	-4 470,3	-6 017,4	91,5	80,0
omandiväärtpaberid				
võlakirjad	-1 870,6	-3 404,3	38,3	45,3
rahaturuinstrumendid	-2 599,7	-2 613,2	53,2	34,7
Muud nõuded	-24,1	0,5	0,5	-0,0
Kokku	-4 883,9	-7 522,9	100,0	100,0

Joonis 23. Kulla- ja välisvaluutareservide muut (mld kr) ja impordi kaetus reservvaraga (kuudes)

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÖLG 31. detsembril 2006

2006. aasta jooksul kasvasid Eestisse tehtud välisinvesteeringud viiendiku võrra ning ulatusid aasta lõpus 377 mld kroonini (vt tabel 40). Neist ligi 60% oli paigutatud finantsvahendusse, väiksemas mahus töötlevasse tööstusse, kinnisvarasse, rentimisse ja äritegevusse ning hulgi- ja jaekaubandusse (vt tabel 41). Valdavalt pärinesid investeeringud Rootsist (44%), Soomest (20%) ning Ühendkuningriigist (8%).

2006. aastal toimunud intensiivne muu kapitali (laenud ja sularaha) sissevool muutis aasta lõpuks ka Eestisse paigutatud välisinvesteeringute positsiooni struktuuri: muude investeeringute positsioon kasvas üle 40% ning nende osakaal moodustas aasta lõpus 36% kõigist välisinvesteeringutest. Otseinvesteeringute

Tabel 40. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)

	31.12.2005	%	31.12.2006	%
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)	141 588,1	100,0	181 164,8	100,0
Otseinvesteeringud välismaal	26 119,2	18,4	42 264,1	23,3
Aksia- või osakapital ja reinvesteeringud tulu	20 210,4	14,3	33 144,0	18,3
Muu otseinvesteeringukapital	5 908,8	4,2	9 120,1	5,0
Portfelliinvesteeringud	39 180,7	27,7	57 271,8	31,6
Omandiväärtpaberid	13 425,9	9,5	21 226,2	11,7
Võlaväärtpaberid	25 754,8	18,2	36 045,6	19,9
Võlakirjad	15 062,6	10,6	25 902,8	14,3
Rahaturuinstrumendid	10 692,2	7,6	10 142,7	5,6
Tuletisinstrumendid	360,1	0,3	526,3	0,3
Muud investeeringud	50 155,2	35,4	47 947,4	26,5
Kaubanduskrediit	8 996,3	6,4	11 004,9	6,1
Laenud	20 151,1	14,2	21 860,6	12,1
Pikaajalised	5 357,6	3,8	7 589,0	4,2
Lühiajalised	14 793,5	10,4	14 271,6	7,9
Sularaha ja hoiused	20 038,9	14,2	13 942,0	7,7
Muud nõuded	969,0	0,7	1 139,9	0,6
Reservvara	25 773,0	18,2	33 155,2	18,3
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)	308 880,4	100,0	376 854,7	100,0
Otseinvesteeringud Eestis	168 174,2	54,4	193 860,2	51,4
Aksia- või osakapital ja reinvesteeringud tulu	154 608,5	50,1	172 571,9	45,8
Muu otseinvesteeringukapital	13 565,7	4,4	21 288,3	5,6
Portfelliinvesteeringud	44 795,6	14,5	46 342,0	12,3
Omandiväärtpaberid	15 805,9	5,1	22 418,8	5,9
Võlaväärtpaberid	28 989,7	9,4	23 923,2	6,3
Võlakirjad	28 512,8	9,2	23 812,5	6,3
Rahaturuinstrumendid	477,0	0,2	110,7	0,0
Tuletisinstrumendid	132,3	0,0	394,3	0,1
Muud investeeringud	95 778,3	31,0	136 258,2	36,2
Kaubanduskrediit	10 590,1	3,4	10 711,1	2,8
Laenud	55 264,4	17,9	73 232,8	19,4
Pikaajalised	42 042,9	13,6	58 843,5	15,6
Lühiajalised	13 221,5	4,3	14 389,2	3,8
Sularaha ja hoiused	28 205,6	9,1	49 286,4	13,1
Muud kohustused	1 718,3	0,6	3 028,0	0,8
NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-167 292,3		-195 689,9	
Pikaajaline	-163 468,1		-176 727,1	
Lühiajaline	-3 824,2		-18 962,8	

Tabel 41. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Nõuded			Kohustused		
Tegevusalad					
	31.12.2005	31.12.2006		31.12.2005	31.12.2006
Finantsvahendus	70,9	65,1	Finantsvahendus	56,1	58,6
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	9,3	10,0	Töötlev tööstus	9,4	9,3
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	6,3	8,7	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	10,1	9,1
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	5,4	6,4	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	6,9	7,3
Töötlev tööstus	3,8	3,9	Veondus, laondus, side	4,5	4,7
Muud	4,3	5,9	Muud	13,0	11,0
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	31.12.2005	31.12.2006		31.12.2005	31.12.2006
Saksamaa	11,0	11,0	Rootsi	42,0	43,7
Läti	9,8	10,5	Soome	19,2	19,8
Leedu	15,7	9,3	Ühendkuningriik	11,1	8,4
Venemaa	7,6	8,1	Saksamaa	3,6	3,0
Ühendkuningriik	6,5	7,7	Ameerika Ühendriigid	3,0	2,3
Ülejäänud riigid	49,4	53,4	Ülejäänud riigid	21,1	22,8
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

positsioon kasvas aastaga 15% võrra, moodustades välisinvesteeringutest 51% (2005. aasta lõpus 54%) ehk 194 mld krooni. Portfelliinvesteeringute positsiooni tagasihoidliku kasvu tõttu langes nende osakaal väliskohustuste kogumahuks. **Eestisse tehtud välismaiste otseinvesteeringute** puhul olid eelistatumad tegevusalad finantsvahendus (40%), kinnisvara, rentimine ja äritegevus (29%) ning veondus, laondus ja side (10%; vt tabel 42). Pisut üle poole otseinvesteeringutest tegid Rootsi ja viiendiku Soome investorid.

Eesti investeeringud välismaale suurenesid aastaga 28% ning olid 181 mld krooni. 65% välismaale paigutatud investeeringutest tegid finantsvahenduse investorid; vähemal määral investeerisid välismaale

Tabel 42. Otseinvesteeringupositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Eestis			Välismaal		
Tegevusalad					
	31.12.2005	31.12.2006		31.12.2005	31.12.2006
Finantsvahendus	45,0	39,7	Finantsvahendus	45,7	45,5
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	22,8	29,1	Töötlev tööstus	13,3	14,0
Veondus, laondus ja side	10,8	9,9	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	15,3	13,2
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	7,3	7,8	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	7,8	8,0
Kodumajapidamiste tootmine	5,3	4,5	Kodumajapidamiste tootmine	8,7	7,7
Muud	8,8	9,0	Muud	9,2	11,6
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	31.12.2005	31.12.2006		31.12.2005	31.12.2006
Rootsi	53,3	51,4	Läti	29,5	33,3
Soome	20,6	21,2	Leedu	31,1	31,0
Ühendkuningriik	2,1	3,1	Venemaa	14,8	9,4
Holland	3,0	2,7	Küpros	8,9	8,6
Norra	1,8	2,5	Soome	1,9	2,0
Ülejäänud riigid	19,2	19,1	Ülejäänud riigid	13,8	15,7
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

avaliku sektori, kinnisvara, rentimise ja äritegevuse ning hulgi- ja jaekaubanduse investorid. Eesti investorid eelistasid peamiselt Saksamaad, Balti riike, Venemaad ja Ühendkuningriiki.

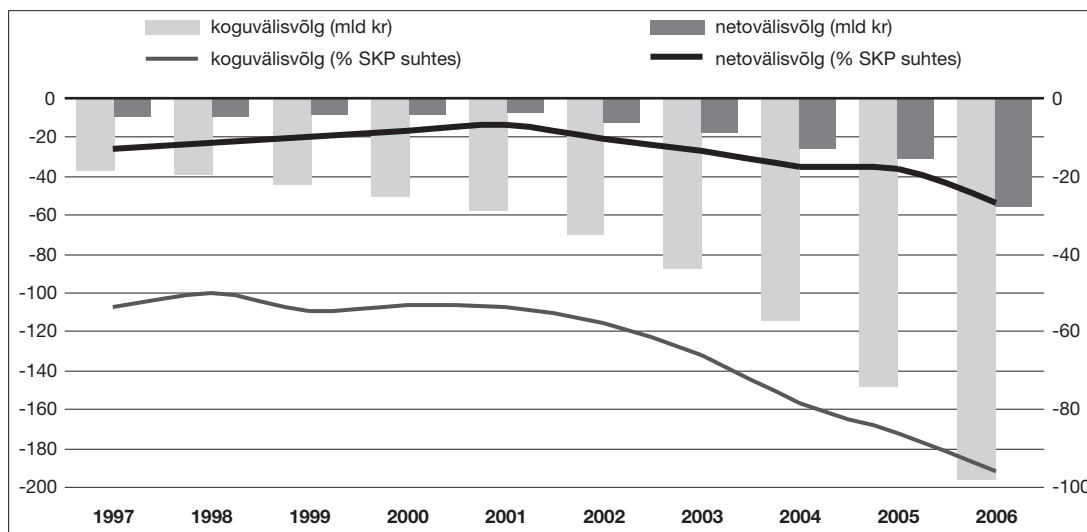
Võrreldes 2005. aasta lõpu seisuga tõusis 2006. aasta lõpuks välismaale paigutatud investeeringute struktuuris oluliselt otseinvesteeringute ja langes muude investeeringute osakaal. **Välismaale tehtud otseinvesteeringute** positsioon kasvas aastaga üle 60% ning moodustas välisnõuetest 23% (2005. aasta lõpus 18%). Ka portfelliinvesteeringud suurenesid (ligi 50%) ning moodustasid välisnõuetest kolmandiku. Aktiivsemad välismaale otseinvesteeringud olid finantsvahenduse (46%), töötleva tööstuse (14%) ning kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (13%) esindajad (vt tabel 42). Eesti investorid eelistasid investeerida eelkõige naaberriikidesse – nii Lähti kui ka Leetu paigutati kolmandik otseinvesteeringutest; Venemaale suunati 9%.

Väliskohustuste ülekaalu tõttu oli Eesti netoinvesteeringu positsioon 2006. aasta lõpus 196 mld krooni ulatuses negatiivne, olles vaid 4% väiksem sisemajanduse koguprodukti (SKP) mahust.

Netoinvesteeringu positsioonist 90% moodustas pikaajaline kapital.

Eesti kõigi sektorite võlakohustused kasvasid aastaga ligi kolmandiku võrra ning ulatusid aasta lõpus 196 mld kroonini ehk 96% ni SKP suhtes.

Koguvälisvõla suurenemist mõjutasid eelkõige muud sektorid ja krediidiasutused, mille võlakohustused kasvasid vastavalt 40% ja 23%. Krediidiasutuste võlad hõlmasid koguvälisvõlast veidi üle poole ning muude sektorite võlad üle neljandiku. Võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe ehk netovälisvõlg suurenes 80% ja ulatus 55 mld kroonini (27% SKP suhtes; vt joonis 24 ja tabel 43). Koguvälisvõlg moodustas 52% väliskohustuste mahust. Jättes kõrvale otseinvesteeringuettevõtete grupisisesed võlad, hõlmasid 58% koguvälisvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuete puhul oli pikaajalise võlanõuete osakaal 38%.

Joonis 24. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg

Tabel 43. Välisvõlg (mln kr)

	31.12.2005	%	31.12.2006	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	3 928,2	2,6	4 713,4	2,4
Lühiajalised		0,0		
Pikaajalised	3 928,2	2,6	4 713,4	2,4
II. Keskpank	48,4	0,0	445,9	0,2
Lühiajalised	48,4	0,0	445,9	0,2
Pikaajalised		0,0		0,0
III. Krediidiasutused	82 529,9	55,5	101 433,6	51,8
Lühiajalised	38 512,5	25,9	47 668,0	24,3
Pikaajalised	44 017,4	29,6	53 765,6	27,4
IV. Muud sektorid	38 261,6	25,7	53 573,5	27,3
Lühiajalised	12 967,5	8,7	19 632,7	10,0
Pikaajalised	25 294,1	17,0	33 940,7	17,3
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	23 986,7	16,1	35 827,0	18,3
KOGUVÄLISVÕLG	148 754,8	100,0	195 993,3	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	12 995,7	11,0	18 194,1	12,9
Lühiajalised	7 902,4	6,7	4 342,7	3,1
Pikaajalised	5 093,3	4,3	13 851,4	9,8
II. Keskpank	25 735,6	21,8	33 079,8	23,5
Lühiajalised	20 046,9	17,0	24 123,5	17,1
Pikaajalised	5 688,7	4,8	8 956,4	6,4
III. Krediidiasutused	36 254,8	30,7	31 148,9	22,1
Lühiajalised	21 322,0	18,1	22 445,7	16,0
Pikaajalised	14 932,8	12,7	8 703,3	6,2
IV. Muud sektorid	26 637,1	22,6	34 628,2	24,6
Lühiajalised	16 165,8	13,7	22 016,9	15,6
Pikaajalised	10 471,3	8,9	12 611,3	9,0
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	16 329,8	13,8	23 658,8	16,8
VÕLANÕUDED KOKKU	117 952,9	100,0	140 709,9	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	9 067,5		13 480,7	
Lühiajaline	7 902,4		4 342,7	
Pikaajaline	1 165,1		9 138,0	
II. Keskpank	25 687,2		32 634,0	
Lühiajaline	19 998,5		23 677,6	
Pikaajaline	5 688,7		8 956,4	
III. Krediidiasutused	-46 275,1		-70 284,7	
Lühiajaline	-17 190,5		-25 222,4	
Pikaajaline	-29 084,6		-45 062,3	
IV. Muud sektorid	-11 624,5		-18 945,3	
Lühiajaline	3 198,3		2 384,2	
Pikaajaline	-14 822,8		-21 329,5	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-7 656,9		-12 168,2	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-30 801,8		-55 283,5	